



APOŠTOLSKÁ KONSTITUCE PAPEŽE FRANTIŠKA
O CÍRKEVNÍCH UNIVERZITÁCH A FAKULTÁCH
VERITATIS GAUDIUM

NAŘÍZENÍ KONGREGACE PRO KATOLICKOU VÝCHOVU
K ŘÁDNÉMU PROVÁDĚNÍ APOŠTOLSKÉ KONSTITUCE
VERITATIS GAUDIUM

VYDAL SEKRETARIÁT ČESKÉ BISKUPSKÉ KONFERENCE
PRAHA 2020
(PRO VNITŘNÍ POTŘEBU)

**APOŠTOLSKÁ KONSTITUCE PAPEŽE FRANTIŠKA
O CÍRKEVNÍCH UNIVERZITÁCH A FAKULTÁCH**

VERITATIS GAUDIUM

**NAŘÍZENÍ KONGREGACE
PRO KATOLICKOU VÝCHOVU
K ŘÁDNÉMU PROVÁDĚNÍ APOŠTOLSKÉ KONSTITUCE**

VERITATIS GAUDIUM

VATIKÁN 2017

OBSAH

APOŠTOLSKÁ KONSTITUCE *VERITATIS GAUDIUM* PAPEŽE FRANTIŠKA O CÍRKEVNÍCH UNIVERZITÁCH A FAKULTÁCH

PŘEDMLUVA	4
ČÁST PRVNÍ – OBECNÉ NORMY	18
Stat' I. Povaha a cíle církevních univerzit a fakult	18
Stat' II. Akademická obec a její řízení	21
Stat' III. Vyučující.....	23
Stat' IV. Studenti.....	26
Stat' V. Úředníci a pracovníci administrativy a služeb.....	27
Stat' VI. Organizace studia	27
Stat' VII. Akademické tituly a další tituly	30
Stat' VIII. Didaktické prostředky	31
Stat' IX. Ekonomické záležitosti	32
Stat' X. Planifikace a spolupráce fakult	33
ČÁST DRUHÁ – ZVLÁŠTNÍ NORMY	35
Stat' I. Teologická fakulta.....	35
Stat' II. Fakulta kanonického práva	38
Stat' III. Filozofická fakulta.....	39
Stat' IV. Ostatní fakulty	40
ZÁVĚREČNÉ NORMY	41
PŘÍLOHA I. - PŘEDMLUVA K APOŠTOLSKÉ KONSTITUCI <i>SAPIENTIA CHRISTIANA</i> (1979)	44

NAŘÍZENÍ (*ORDINATIONES*) KONGREGACE PRO KATOLICKOU VÝCHOVU K ŘÁDNÉMU PROVÁDĚNÍ APOŠTOLSKÉ KONSTITUCE *VERITATIS GAUDIUM*

ČÁST PRVNÍ – OBECNÉ NORMY	51
Stat' I. Povah a cíle církevních univerzit a fakult	51
Stat' II. Akademická obec a její řízení	53
Stat' III. Vyučující.....	56
Stat' IV. Studenti.....	59
Stat' V. Úředníci a pracovníci administrativy a služeb.....	60
Stat' VI. Organizace studia	61
Stat' VII. Akademické tituly a další tituly	62
Stat' VIII. Didaktické záležitosti.....	63
Stat' IX. Ekonomické záležitosti	64
Stat' X. Planifikace a spolupráce fakult	65
ČÁST DRUHÁ – ZVLÁŠTNÍ NORMY.....	67
Stat' I. Teologická fakulta.....	67
Stat' II. Fakulta kanonického práva	70
Stat' III. Filozofická fakulta.....	72
Stat' IV. Ostatní fakulty	77
DODATEK I. K ČL. 7 NAŘÍZENÍ.....	78
Předpisy pro vypracování statutu univerzity nebo fakulty	78
Studijní program.....	79
DODATEK II. K ČL. 70 NAŘÍZENÍ.....	80
Obory církevních studií podle aktuálně platné organizace akademického studia v církvi (rok 2017)	80

FRANTIŠEK

APOŠTOLSKÁ KONSTITUCE
VERITATIS GAUDIUM

O CÍRKEVNÍCH UNIVERZITÁCH
A FAKULTÁCH

PŘEDMLUVA

1. Radost z pravdy (*Veritatis gaudium*) vyjadřuje skličující touhu, jež naplňuje srdce každého člověka neklidem, dokud se nesetká se světlem Božím,¹ nepřebývá v něm a nesdílí je se všemi. Pravda totiž není abstraktní myšlenka, ale je to samotný Ježíš, Boží Slovo, v němž je život, jenž je světlem lidí (srov. Jan 1,4); Syn Boží, který je zároveň Synem člověka. On sám „zjevením tajemství Otce a jeho lásky plně odhaluje člověka jemu samému a dává poznat vznešenost jeho povolání“.²

Lidské srdce při setkání s ním, Živým (srov. Zj 1,18) a Prvorozným mezi mnoha bratry (srov. Řím 8,29), pocítuje v šerosvitu dějin neutuchající světlo a radost ze spojení s Bohem a z jednoty s bratry a sestrami ve společném domě, který stvořil Bůh a jehož bude užívat navěky v plném společenství s ním. V Ježíšově modlitbě k Otci: „aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás“ (Jan 17,21), je zahrnuto tajemství radosti, kterou nám chce Ježíš sdělit v celé plnosti (srov. Jan 15,11). Je to radost přicházející od Otce prostřednictvím daru Ducha Svatého: Ducha pravdy a lásky, svobody, spravedlnosti a jednoty.

Ježíš vybízí církev, aby byla svědkem právě této radosti a zvěstovala ji ve svém misijním poslání, a to bez přestání a stále s novým zanícením. Boží lid putuje cestami dějin v upřímné a solidární společnosti s muži a ženami všech národů a všech kultur, aby světlem evangelia svítil na cestu lidstva k nové civilizaci lásky. S evangelizačním

1 Srov. Augustin, *Vyznání* X, 23.33, I, 1,1.

2 Druhý vatikánský koncil, pastorální konstituce *Gaudium et spes*, č. 22.

posláním církve pramenícím z její vlastní identity, která je zcela zaměřena na prosazování autentického a integrálního rozvoje lidského rodu až do jeho konečného završení v Bohu, je úzce spojený rozsáhlý a mnohotvárný systém církevních studií. Tento systém vyrůstal po celá staletí z moudrosti Božího lidu pod vedením Ducha Svatého v dialogu a v rozpoznávání znamení časů a různých kulturních projevů.

Není tedy překvapením, že Druhý vatikánský koncil ve svém rozhodujícím a prorockém úsilí o obnovu života církve s cílem v této nové historické epoše účinně naplňovat svou misi, doporučil v dekretu *Optatam totius* věrnou a tvůrčí revizi církevních studií (srov. č. 13–22). Tento úkol byl po pečlivém studiu a rozvážném prozkoumání realizován apoštolskou konstitucí *Sapientia christiana* schválenou sv. Janem Pavlem II. dne 15. dubna 1979. Tato konstituce dále podporovala a zdokonalovala úsilí církve ve prospěch „*fakult* a církevních *univerzit*, totiž těch, které se hlavně zabývají křesťanským zjevením a tím, co s ním souvisí, a proto jsou těsněji spjaty s vlastním evangelizačním úkolem“, ale i všech dalších oborů, které „sice nemají zvláštní souvislost s křesťanským zjevením, přesto však mohou velmi přispět k dílu evangelizace“.³

Po téměř čtyřiceti letech se dnes ukazuje jako nevyhnutelné a naléhavé aktualizovat tuto apoštolskou konstituci v duchu Druhého vatikánského koncilu. Ve skutečnosti však zůstává ve své prorocké vizi a jasné dikci stále platná ta předchozí, vyžaduje však doplnění o normativní nařízení, která byla mezitím vydána. Zároveň je třeba vzít v úvahu i vývoj v oblasti akademických studií, jakož i společensko-kulturní změny na celosvětové úrovni v posledních desetiletích, a stejně tak různé iniciativy na mezinárodní úrovni, ke kterým se Svatý stolec připojil.

Je to vhodná příležitost k tomu, abychom s rozvážným a prorockým odhodláním na všech úrovních přistoupili k podpoře a oživení církevních studií v kontextu nové etapy poslání církve poznamenané svědectvím radosti, která pramení ze setkání s Ježíšem a z hlásání jeho evangelia, což jsem jako program celému Božímu lidu navrhl v *Evangelii gaudium*.

3 Apoštolská konstituce *Sapientia christiana*, Předmluva, III (viz níže Dodatek I.).

2. Apoštolská konstituce *Sapientia christiana* ve všech ohledech představovala zralé plody významného díla reformy církevních studií zahájené Druhým vatikánským koncilem. Zahrnuje zejména výsledky dosažené v tomto klíčovém poslání církve pod moudrým a vnímavým vedením blahoslaveného Pavla VI. a zároveň naznačuje další rozvoj, který v souvislosti s nimi následně nabídl učitelský úřad sv. Jana Pavla II.

Jak jsem již uvedl, „jedním z hlavních příspěvků Druhého vatikánského koncilu byla právě snaha o překonání rozkolu mezi teologií a pastorální péčí, mezi vírou a životem. Troufám si říct, že to do jisté míry způsobilo revoluci v chápání teologie jako způsobu konání a myšlení coby věřících.“⁴ A právě v tomto světle *Optatam totius* důrazně vyzývá, aby církevní studia „společně odhalovala bohoslovcům Kristovo tajemství, které prostupuje celé dějiny lidstva a ustavičně ovlivňuje církev“.⁵ K dosažení tohoto cíle koncilní dekret povzbuzuje k propojení rozjímání a studia Písma svatého, „které má být duší celé teologie“⁶ a zároveň podněcuje k vytrvalé a vědomé účasti na posvátné liturgii, „kterou je třeba považovat za první a nutný zdroj opravdového křesťanského ducha“,⁷ se systematickým studiem živé tradice církve v dialogu s lidmi naší doby, v pozorném naslouchání jejich problémům, jejich zraněním a jejich požadavkům.⁸ Tímto způsobem – zdůrazňuje *Optatam totius* – „pastorační péče musí určovat ráz celé výchovy bohoslovců“⁹ tak, aby si navykli „překračovat hranice vlastní diecéze, národa nebo ritu a pomáhat potřebám celé církve, aby s odhodlanou myslí všude hlásali evangelium“.¹⁰

Milníky na této cestě, která z popudu Druhého vatikánského koncilu vede až k *Sapientia christiana*, jsou zejména apoštolská exhortace *Evangelii nuntiandi*, encyklika *Populorum progressio* Pavla VI. a encyklika *Redemptor hominis* Jana Pavla II., vyhlášená pouhý měsíc před zmíněnou apoštolskou konstitucí. Prorocká inspirace apoštolské

4 *Videoposelství pro Mezinárodní teologický kongres, Argentinská papežská katolická univerzita „Santa Maria de los Buenos Aires“, 1.–3. září 2015.*

5 Dekret *Optatam totius*, č. 14.

6 Tamtéž, č. 16.

7 Tamtéž.

8 Srov. tamtéž.

9 Tamtéž, č. 19.

10 Tamtéž, č. 20.

exhortace papeže Montiniho o evangelizaci v současném světě důrazně rezonuje v *Předmluvě* konstituce *Sapientia christiana*, v níž je zdůrazněno, že „úkol evangelizace, který je církvi vlastní, vyžaduje, aby evangelium bylo nejen hlášáno na stále větším území a co největšímu množství lidí, ale také aby působením tohoto evangelia byly utvářeny způsoby myšlení, měřítko posuzování a normy jednání; stručně řečeno, aby celá lidská kultura byla proniknuta evangeliem“.¹¹ Jan Pavel II. s ohledem na dialog mezi filozofií a teologií zejména v encyklice *Fides et ratio* znovu potvrdil a rozvinul přesvědčení, které je základem nauky Druhého vatikánského koncilu, podle něhož je „člověk schopen dospět k jednotnému a organickému vědeckému pohledu. Toto je jeden z úkolů, který musí na sebe vzít křesťanské myšlení během příštího tisíciletí křesťanského letopočtu“.¹²

Při novém uspořádání církevních studií ve světle Druhého vatikánského koncilu sehrála rozhodující úlohu rovněž encyklika *Populorum progressio*, neboť spolu s *Evangelii nuntiandi* nabízí jako odpověď na výzvy dnešní doby významné impulzy a konkrétní instrukce k inkulturaci evangelia a k evangelizaci kultur v různých oblastech světa, jak se ukazuje ve směřování různých místních církví. Tato sociální encyklika Pavla VI. zdůrazňuje, že rozvoj národů, jenž je klíčem pro dosažení spravedlnosti a míru, na celém světě, „musí být všestranný, to jest, musí vést k rozvoji celého člověka a celého lidstva“,¹³ což „potřebuje lidi moudré, přemýšlivé, hledající nový *humanismus*, který by umožnil modernímu člověku najít sama sebe“.¹⁴ *Populorum progressio* tedy s prorockou vizí interpretuje sociální otázku, jakož i otázku antropologickou, která ovlivňuje osud celé lidské rodiny.

Toto je podstatný klíč, v němž je třeba chápat i inspiraci pro následnou sociální nauku církve od *Laborem exercens* přes *Sollicitudo rei socialis*, *Centesimus annus* Jana Pavla II., *Caritas in veritate* Benedikta XVI. až po *Laudato si'*. Opětovnou výzvou k novému způsobu myšlení, vyjádřenou už v *Populorum progressio*, odkryl papež Benedikt XVI. naléhavou potřebu „žít a orientovat globalizaci lidstva

11 Apoštolská konstituce *Sapientia Christiana*, Předmluva, I.

12 Encyklika *Fides et ratio*, č. 85.

13 Encyklika *Populorum progressio*, č. 14.

14 Tamtéž, č. 20.

v kategoriích vztahovosti, společenství a sdílení“¹⁵ a zdůraznil, že Bůh chce sloučit lidstvo s oním nepopsatelným tajemstvím společenství, kterým je Nejsvětější Trojice a jejímž znamením a nástrojem je církev v Ježíši Kristu.¹⁶ Aby bylo tohoto cíle reálně možné dosáhnout, vyzývá k „rozšíření hranic rozumu“, jenž se má uschopnit k rozpoznání a nastartování nové dynamiky, již je lidský rod zneklidňován, „dával jí orientaci a oživoval ji v perspektivách civilizace lásky, jejíž sémě Bůh vložil do každého národa a do každé kultury“¹⁷, aby se tak rozvíjela „integrace různých úrovní lidského vědění“: teologického a filozofického, sociálního a vědeckého.¹⁸

3. Tento velkolepý odkaz hlubšího poznání a nasměrování byl proveden a obohacen, jak se říká, „přímo v terénu“ díky vytrvalému úsilí Božího lidu o kulturní a sociální zprostředkování evangelia v různých kontinentálních oblastech a v dialogu s rozmanitými kulturami. Nyní nastal čas, aby se tento bohatý odkaz konsolidoval a církevním studiím vstřípil odvážnou moudrou obnovu, kterou vyžaduje misionářská transformace církve „vycházející ven“.

Dnes je důležitou prioritou, aby se Boží lid „v Duchu“¹⁹ připravil na novou etapu evangelizace. To vyžaduje, „aby rozhodně nastoupil cestu rozlišování, očišťování a reformy“.²⁰ A v tomto procesu musí hrát strategickou roli náležitá obnova systému církevních studií. Církevní studia nemají pouze nabízet příležitost pro kvalifikované vzdělání kněží, zasvěcených osob a angažovaných laiků, ale mají být zároveň určitým druhem prozřetelné kulturní laboratoře, v níž církev vykonává performativní interpretaci skutečnosti vyplývající z příběhu Ježíše Krista, která se živí dary moudrosti a vědy, jimiž Duch Svatý různými způsoby obohacuje celý Boží lid: od *sensus fidei fidelium* po úřad pastýřů, od charismatu proroků po charisma učenců a teologů.

To má pro církev „vycházející ven“ nenahraditelnou hodnotu! Tím víc, že dnes nezažíváme pouze epochu změn, ale opravdovou změnu

15 Encyklika *Caritas in veritate*, č. 42.

16 Srov. tamtéž, č. 54; Druhý vatikánský koncil, věroučná konstituce *Lumen gentium*, č. 1.

17 Encyklika *Caritas in veritate*, č. 33.

18 Tamtéž, č. 30.

19 Srov. apoštolská exhortace *Evangelii gaudium*, kap. 5.

20 Tamtéž, č. 30.

epochy²¹ vyznačující se globální „antropologickou“²² a „společensko-ekologickou krizí“.²³ Každý den se setkáváme s „příznaky určitého zlomu způsobeného velkou rychlostí změn a devastace, které se projevují jak v lokálních přírodních katastrofách, tak i v společenských nebo ekonomických krizích“.²⁴ Je zkrátka třeba „změnit model globálního rozvoje“ a „redefinovat to, co je pokrok“²⁵: „Problémem je, že jsme si ještě neosvojili kulturu nezbytnou k vyrovnání se s touto krizí. Potřebujeme *leadership*, jenž bude ukazovat cesty.“²⁶

Tento nezměrný a neodkladný úkol vyžaduje na kulturní úrovni akademického vzdělávání a vědeckého bádání velkorysé nasazení směřující k radikální změně paradigmatu, nebo spíše – troufám si říct – k „odvážné kulturní revoluci“.²⁷ V tomto nasazení je světová síť církevních univerzit a fakult povolána, aby přinášela podstatný příděl kvasu, soli a světla evangelia Ježíše Krista a živé tradice církve stále otevřené novým situacím a novým výzvám.

Dnes je stále více zřejmé, že „potřebujeme skutečnou evangelijní hermeneutiku, abychom lépe pochopili život, svět, lidi, nikoliv syntézu, ale duchovní atmosféru hledání a jistoty založenou na pravdě rozumu a víry. Filozofie a teologie umožní získat pevné názory, které inteligenci dávají strukturu a posilují ji a zároveň osvětlují vůli atd., ale toto všechno nese plody jen tehdy, když tak činíme s otevřenou myslí a na kolenou. Teolog, jenž si libuje, že má ucelené a uzavřené myšlení, je průměrný. Dobrý teolog a filozof má myšlení otevřené, to znamená neúplné, stále připravené pro *maius* od Boha a od pravdy, stále ve vývoji, podle toho zákona, který sv. Vincent Lerinský popisuje takto: *annis consolidetur, dilatetur tempore, sublimetur aetate* (*Commonitorium primum*, 23: PL 50, 668).²⁸

21 Srov. Projev na V. národním kongresu italské církve, Florencie, 10. listopadu 2015.

22 Srov. apoštolská exhortace *Evangelii gaudium*, č. 55.

23 Srov. encyklika *Laudato si'*, č. 139.

24 Tamtéž, č. 61.

25 Tamtéž, č. 194.

26 Tamtéž, č. 53; srov. č. 105.

27 Tamtéž, č. 114.

28 Projev k obci Papežské gregoriánské univerzity a k přidruženému Papežskému biblickému institutu a Papežskému východnímu institutu, 10. dubna 2014: *AAS* 106 (2014), s. 374.

4. Jaká tedy mají být základní kritéria obnovy a oživení církevních studií v tomto rozlehlém a dosud nepoznaném horizontu, který se před námi otvírá, aby byla přínosem pro misionářskou církev, která „vychází ven“? V návaznosti na učení Druhého vatikánského koncilu a na zkušenosti, které církev nabyla během posledních desetiletí ve školství, v naslouchání Duchu Svatému a nejhlubším požadavkům a nejpalcivějším otázkám lidského rodu, můžeme uvést alespoň čtyři:

a) Tím hlavním a trvalým kritériem je především kontemplace a duchovní, intelektuální a existenční uvedení *kérygmatu* do srdce, tzn. stále nové a fascinující radostné hlásání Ježíšova evangelia,²⁹ „které se má stále více a lépe (...) vtělovat“³⁰ v životě církve a lidstva. To je ono tajemství spásy, jehož je skrze Krista církev znamením a nástrojem mezi lidmi:³¹ „tajemství, jehož kořeny tkví v Trojici, ale svou dějinnou konkrétnost má v putujícím a evangelizujícím lidu, který přesahuje každé, byť nezbytné institucionální vyjádření (...), a jež má svůj nejhlubší základ ve svobodné a nezištné iniciativě Boží“.³²

Z tohoto radostného a životadárného rozjímání o Boží tváři, jež se v Ježíši Kristu zjevuje jako Otec bohatý na milosrdenství,³³ vychází osvobozující a zodpovědná zkušenost církve prožívat „mystiku společného života“,³⁴ která se stává kvasem univerzálního bratrství, jež „umí snášet nesnáze společného života přilnutím k lásce Boží, dovede otevřít srdce božské lásce a usilovat o štěstí druhých, jako o ně usiluje jejich dobrý Otec“.³⁵ Proto je nutné naslouchat srdci a ve své mysli nechat rezonovat křik chudých a země,³⁶ abychom konkretizovali „sociální rozměr evangelizace“³⁷, jenž je nedílnou součástí poslání církve, neboť „Bůh v Kristu nevykoupil pouze jednotlivou osobu, nýbrž také

29 Srov. apoštolská exhortace *Evangelii gaudium*, č. 11, 34n. a č. 164–165.

30 Tamtéž, č. 165.

31 Srov. Druhý vatikánský koncil, dogmatická konstituce *Lumen gentium*, č. 1.

32 Apoštolská exhortace *Evangelii gaudium*, č. 111.

33 Srov. Ef 2,4; srov. bula *Misericordiae Vultus*, vyhlašující mimořádný Svátý rok milosrdenství, 11. dubna 2015.

34 Srov. apoštolská exhortace *Evangelii gaudium*, č. 87 a 272.

35 Tamtéž, č. 92.

36 Srov. encyklika *Laudato si'*, č. 49.

37 Srov. apoštolská exhortace *Evangelii gaudium*, kap. 4.

společenské vztahy mezi lidmi“.³⁸ Je tedy skutečně pravdou, že „nemůžeme sami vždy adekvátně představit samotnou krásu evangelia, ale existuje znamení, jež nesmí nikdy chybět: je jím opce pro chudé, pro ty, které společnost odvrhuje a zahazuje“.³⁹ Tato prioritní volba musí proniknout předáváním křesťanské pravdy a její prohlubování.

Odtud také pramení zvláštní důraz na to, abychom při vzdělávání v křesťanském duchu hledali ve veškerém stvoření stopu Trojice, která z kosmu, v němž žijeme, činí „sít' vztahů“, ve které „je každé živé bytosti vlastní tíhnout k jiné věci“, což podporuje „spiritualitu globální solidarity, která pramení z trojičního tajemství“.⁴⁰

b) Druhým inspirativním kritériem úzce spojeným s tím předchozím a zároveň z něj plynoucím je všestranný dialog: nikoliv jako čistě taktický projev, ale jako niterná potřeba prožít společnou zkušenost radosti z Pravdy a prohloubit její význam a praktický dopad. To, co evangelium a učení církve ve velkodušné a otevřené součinnosti se všemi pozitivními institucemi, které přispívají k rozvoji univerzálního lidského vědomí, mají dnes rozvíjet, je autentická kultura setkání,⁴¹ lépe řečeno setkání všech autentických a životadárných kultur prostřednictvím vzájemné výměny jim vlastních darů v prostoru světla otevřeném Boží láskou ke všem svým stvořením.

Jak zdůraznil papež Benedikt XVI., „pravda je totiž *logos*, jenž vytváří *diá-logos*, tedy komunikaci a společenství“.⁴² V tomto světle vyzývá *Sapientia christiana*, odvolávajíc se na *Gaudium et spes*, k podpoře dialogu s křesťany náležejícími do jiných církví a církevních společenství, jakož i s těmi, kteří jsou jiného náboženského či humanistického přesvědčení, a zároveň vybízí k udržování „spojení s pracovníky jiných vědních oborů, ať už jsou věřící nebo nevěřící“, snažíce se „jejich tvrzení poznávat a vykládat a posuzovat je ve světle zjevené pravdy“.⁴³

38 Papežská rada pro spravedlnost a mír, *Kompendium sociální nauky církve*, s. 52; srov. apoštolská exhortace *Evangelii gaudium*, č. 178.

39 Apoštolská exhortace *Evangelii gaudium*, č. 195.

40 Encyklika *Laudato si'*, č. 240.

41 Srov. apoštolská exhortace *Evangelii gaudium*, č. 239.

42 Encyklika *Caritas in veritate*, č. 4.

43 Apoštolská konstituce *Sapientia christiana*, Předmluva, III; srov. Druhý vatikánský koncil, pastorální konstituce *Gaudium et spes*, č. 62.

Z toho plyne blažená a naléhavá příležitost z tohoto hlediska a v tomto duchu revidovat strukturu a metodickou dynamiku studijních programů, které ve svém teologickém zdroji, v inspirativních principech a na různých úrovních předmětového, pedagogického a didaktického uspořádání předkládají systém církevních studií. Toho lze dosáhnout náročným, avšak vysoce produktivním nasazením: přehodnotit a aktualizovat účelnost a uspořádanost jednotlivých předmětů a přednášek realizovaných v rámci církevních studií podle této specifické logiky a tohoto specifického záměru. Protože dnes se „nezbytnou stává taková evangelizace, která bude vnášet světlo do nových forem vztahů k Bohu, k druhým a k životnímu prostředí a bude probouzet základní hodnoty. Je nutné být tam, kde se tvoří nové příběhy a paradigmaty“.⁴⁴

c) S tím souvisí i třetí základní kritérium, které chci zmínit: inter- a trans-disciplinarita uplatňovaná moudře a kreativně ve světle Zjevení. Akademickou, vzdělávací a výzkumnou nabídku systému církevních studií jak na úrovni obsahové, tak i metodické charakterizuje právě životadárný a intelektuální princip jednoty vědění při současném rozlišování a respektování jeho četných, vzájemně souvisejících a konvergentních vyjádření.

Ve světle, jež přinesla událost Zjevení, je potřebné napříč různými oblastmi předkládanými prostřednictvím církevních studií nabízet pluralitu vědění odpovídající mnohotvárnému bohatství skutečnosti, která bude zároveň harmonicky a dynamicky obsažena v jednotě svého transcendentního zdroje se svým historickým a metahistorickým účelem, jak je eschatologicky odhalena v Ježíši Kristu: „V něm – píše apoštol Pavel – jsou skryty všechny poklady moudrosti a poznání“ (Kol 2,3). Tento teologický a antropologický, existenciální a epistemický princip má specifický význam a má ukazovat veškerou svou účinnost nejen uvnitř systému církevních studií tím, že jim zaručí zároveň soudržnost i flexibilitu, uspořádanost i dynamičnost, ale také ve vztahu k dnešnímu roztržitému a neřídko rozvrácenému panoramatu univerzitních studií a k nejistému, konfliktnímu nebo relativistickému pluralismu různých přesvědčení a kulturních možností.

Dnes – jak poznamenal Benedikt XVI. v encyklice *Caritas in veritate*, v níž navazuje na kulturní poselství *Populorum progressio*

Pavla VI. – „je jednou z příčin zaostalosti nedostatek moudrosti, reflexe, myšlení, jež by bylo s to vypracovat orientační syntézu“.⁴⁵ O to jde konkrétně v *poslání*, které je svěřeno systému církevních studií. Tento přesný itinerář, jenž udává směr, nevyjadřuje pouze niterný význam systému církevních studií, ale také zdůrazňuje, a to především v dnešní době, jeho skutečný kulturní a civilizační dosah. V tomto smyslu se ovšem jako pozitivní a slibné jeví dnešní znovuoobjevení principu interdisciplinarit⁴⁶ ne tolik v její „slabé“ formě jednoduché multidisciplinarit⁴⁶ jakožto přístupu, který podporuje lepší pochopení studijního předmětu z vícera hledisek, jako spíš v její „silné“ formě transdisciplinarit⁴⁶, v níž je všechno vědění postaveno do prostoru Světla a Života pramenícího z Moudrosti, která vychází z Božího zjevení.

Ten, kdo je vzděláván v rámci institucí řídicích se systémem církevních studií – jak si přál blahoslavený J. H. Newman –, by měl proto vědět, „kam zařadit sám sebe a vědu, ke které dospěje tak řečeno z vrcholu poté, co nabude globální vize veškerého vědění“.⁴⁷ Rovněž blahoslavený Antonio Rosmini už v 19. století vybízel k rozhodné reformě v oblasti křesťanské výchovy s pevným nastolením čtyř pilířů, o něž se výchova bezpečně opírala v prvních stoletích křesťanské éry: „jednota vědy, podíl na svatosti, sdílení života, vzájemnost lásky“. Podstatným je – jak tvrdí – obnovit jednotu obsahu, perspektivy a cíle vědy, která vychází z Božího slova a jeho naplnění v Kristu Ježíši, Slovu Božím, které se stalo tělem. Bez tohoto živého centra nemá věda „ani kořeny, ani jednotu“ a zůstává jednoduše „ulpěna a zakrnělá v dětské paměti“. Pouze takto je možné překonat „neblahé rozdělení teorie a praxe“, protože v jednotě vědy a svatosti „spočívá právě ryzí povaha této nauky určené k spáse světa“, jejíž „osvojování [ve starých časech] se neomezovalo jen na krátkou každodenní lekci, ale sestávalo z permanentní konverzace žáků se svými učiteli“.⁴⁸

d) Čtvrté a poslední kritérium se týká naléhavé potřeby „vytvářet síť“ mezi různými institucemi, které kdekoliv ve světě rozvíjejí a podporují

45 Encyklika *Caritas in veritate*, č. 31.

46 Srov. apoštolská exhortace *Evangelii gaudium*, č. 134.

47 NEWMAN, John Henry, *L'Idée di Università, traduzione italiana*, Vita e Pensiero, Milano 1976, s. 201.

48 Srov. VALLE, Alfeo (ed.), *Delle cinque piaghe della Santa Chiesa*, (Opere di Antonio Rosmini, sv. 56), kap. II, Città Nuova Editrice, Roma 1998.

církevní studia aktivací vhodných synergií, včetně akademických institucí v různých zemích, jakož i těch, které se inspirují různými kulturami a náboženskými tradicemi. Proto je nutné zároveň zřídit specializovaná výzkumná centra, jejichž cílem bude zkoumat problémy, jimiž dnes lidstvo trpí, a následně nabízet vhodné a realistické cesty k jejich řešení.

Jak jsem už zdůraznil v *Laudato si'*, „od poloviny minulého století se přes mnohé těžkosti prosadila tendence vnímat planetu jako vlast a lidstvo jako národ, který obývá společný dům“.⁴⁹ Vědomí této vzájemné závislosti „nás zavazuje k tomu, abychom uvažovali o jediném světě, o společném projektu“.⁵⁰ Církev, zejména v přesvědčivé a pro-rocké harmonii s podněty Druhého vatikánského koncilu k její obnově a poslání v dějinách, je vyzvána k tomu, aby dávala okusit zkušenost, že katolictví, které ji charakterizuje jako pevný prvek jednoty v rozmanitosti a společenství ve svobodě, ze své povahy požaduje a upřednostňuje „polaritu mezi partikulárním a univerzálním, mezi jedním a mnohým, mezi jednoduchým a složeným. Vymazat toto napětí je proti životu Ducha“.⁵¹ Je proto třeba praktikovat způsob poznávání a chápání reality ve světle „Kristova myšlení“ (srov. 1 Kor 2,16), v němž vzorem pro pochopení problémů a jejich řešení není „jakýsi dutý, kulatý tvar, (...) kde nejsou mezi jednotlivými body žádné rozdíly“, ale „mnohostěn, jenž představuje konvergenci všech jeho částí, přičemž každá z nich si uchovává svou originalitu“.⁵²

Ve skutečnosti „v dějinách církve můžeme vidět, že křesťanství nedisponuje jediným kulturním vzorem. I když zůstane samo sebou skrze věrnost evangeliu a tradici církve, bude mít také tvář mnoha kultur a národů, které je přijaly a které z něj žijí.“⁵³ V různých národech, které zakoušejí Boží dar podle vlastní kultury, církev vyjadřuje svoji autentickou katolicitu a ukazuje „krásu této mnohotvaré podoby

49 Encyklika *Laudato si'*, č. 164.

50 Tamtéž.

51 Videoposelství pro Mezinárodní teologický kongres, Argentinská papežská katolická univerzita „Santa Maria de los Buenos Aires“, 1.–3. září 2015.

52 Apoštolská exhortace *Evangelii gaudium*, č. 236.

53 Jan Pavel II., apoštolský dopis *Novo millennio ineunte*, 6. ledna 2001, č. 40.

církve.⁵⁴ V křesťanských projevech evangelizovaného národa Duch Svátý zkrášluje církev, když jí ukazuje nové aspekty Zjevení a obdarovává ji novou tvář.⁵⁵

Tato perspektiva – jak je zřejmé – nastiňuje náročný úkol pro teologii, stejně jako v rámci jejich specifického poslání též pro další předměty zařazené do církevních studií. Benedikt XVI. ohledně tradice církve za použití krásného příměru prohlásil, že tato tradice „není přenosem věcí nebo slov, sbírkou mrtvých věcí. Tradice je živou řekou, která nás spojuje s našimi prvopočátky, živou řekou, v níž jsou tyto prvopočátky stále přítomny.“⁵⁶ „Tato řeka zavlažuje různé země, vyživuje různorodá geografická území a dává vzklíčit tomu nejlepšímu z této země, tomu nejlepšímu z té kultury. Takto se dále evangelium formuje ve všech koutech světa stále novým způsobem.“⁵⁷ Není pochybností o tom, že teologie musí mít kořeny a základ v Písmu svatém a v živé tradici, ale právě proto musí být zároveň průvodcem kulturních a společenských procesů, zejména v jejich náročných přechodných etapách. Dokonce „v této době se musí teologie zabývat také konflikty: nejen těmi, které prožíváme uvnitř církve, ale i těmi, které se týkají celého světa“.⁵⁸ Je potřebná „ochota snášet konflikt, řešit ho a přetvořit ho na spojující článek nového procesu“ a osvojit si tak „styl budování dějin, životní prostor, v němž konflikty, napětí a protiklady mohou dosáhnout mnohotvárné jednoty, jež plodí nový život. Neznamená to usilovat o synkretismus ani o pohlcení jednoho druhým, nýbrž o řešení na vyšší úrovni, která v sobě uchovává cenné možnosti protikladných polarit“.⁵⁹

5. Při reformě církevních studií je znát živá potřeba vtisknout nový impulz vědeckému výzkumu realizovanému na našich církevních univerzitách a fakultách. Apoštolská konstituce *Sapientia christiana* představovala teologům výzkum jako „základní povinnost“ realizovanou

54 Tamtéž.

55 Apoštolská exhortace *Evangelii gaudium*, č. 116.

56 *Katecheze*, 26. dubna 2006.

57 Videoposelství pro Mezinárodní teologický kongres, Argentinská papežská katolická univerzita „Santa Maria de los Buenos Aires“, 1.–3. září 2015, zde s odkazem na *Evangelii gaudium*, č. 115.

58 Dopis Velkému kancléři Pontifikální katolické univerzity Universidad Católica Argentina ke stému výročí Teologické fakulty, 3. března 2015.

59 Apoštolská exhortace *Evangelii gaudium*, č. 227–228.

„stálým kontaktem se skutečností (...), aby hledali vhodnější způsob, jak sdělovat nauku svým současníkům, kteří žijí v různém kulturním prostředí“.⁶⁰ Ovšem v naší době poznamenané multikulturní a multi-etnickou situací si nové společenské a kulturní dynamiky vyžadují rozšíření tohoto poslání. A k tomu, aby bylo opravdu naplněno spásnosné poslání církve, „nestačí se jen starat o to, aby evangelium dosáhlo ke každému jednotlivému člověku, vždyť je též hlášáno celým kulturám“.⁶¹ Církevní studia se nemohou omezit jen na zprostředkování vědomostí, kompetencí či zkušeností mužům a ženám naší doby, kteří chtějí růst ve své křesťanské identitě, ale mají se chopit naléhavého úkolu vypracovat intelektuální prostředky schopné fungovat jako paradigmaty jak pro myšlení, tak i pro jednání, a být vhodná pro ohlašování ve světě poznamenaném eticko-náboženským pluralismem. To vyžaduje nejen hluboké teologické znalosti, ale i schopnost koncipovat, navrhnout a realizovat systémy, jejichž prostřednictvím bude křesťanské náboženství schopné proniknout do různých kulturních systémů. To všechno si vyžaduje vylepšení kvality vědeckého výzkumu a progresivní vybudování úrovně teologických studií a s nimi souvisejících nauk. Není to jen otázka rozšiřování oblasti diagnostiky, obohacování komplexu dostupných dat k porozumění reality,⁶² ale jde o prohloubení pro „co nejlepší sdělování pravdy evangelia v daném kontextu, aniž by se vzdávalo té pravdy, toho dobra a světla, které může přinést, když dokonalost není možná“.⁶³

V první řadě svěčuji výzkumu vedenému na církevních univerzitách, fakultách a institutech úkol rozvíjet tu „původní apologetiku“, kterou jsem uvedl v *Evangelii gaudium*, aby pomohla „vytvořit dispozice k tomu, aby všichni naslouchali evangelii“.⁶⁴

V tomto kontextu se jako nezbytné jeví zřízení nových kvalifikovaných výzkumných center, v nichž by mohli vést dialog v zodpovědné svobodě a vzájemné otevřenosti – jak jsem si přál v *Laudato si'* – badatelé z různých náboženských oblastí a s různými vědeckými kompetencemi, „aby vstupovali do vzájemného dialogu zaměřeného na péči

60 Apoštolská konstituce *Sapientia christiana*, Předmluva, III.

61 Apoštolská exhortace *Evangelii gaudium*, č. 133.

62 Srov. encyklika *Laudato si'*, č. 47; apoštolská exhortace *Evangelii gaudium*, č. 50.

63 Apoštolská exhortace *Evangelii gaudium*, č. 45.

64 Tamtéž, č. 132.

o přírodu, na obranu chudých, na budování sítě vzájemné úcty a bratrství“.⁶⁵ Ve všech zemích jsou univerzity hlavními středisky vědeckého výzkumu pro rozvoj znalostí a společnosti, čímž naplňují určující úlohu v ekonomickém, společenském a kulturním rozvoji zvláště v časech, jako jsou ty naše, poznamenaných rychlými, nepřetržitými a viditelnými změnami na poli vědy a technologií. I v oblasti mezinárodní spolupráce má být zřetelná centrální zodpovědnost univerzit ve výzkumné politice, jakož i nutnost koordinovat výzkum zřízením sítí specializovaných center, aby se tak usnadnila zejména mobilita badatelů.

V tomto smyslu je třeba zřídit excelentní interdisciplinární centra a iniciativy zaměřené na sledování vývoje pokročilých technologií, kvalifikaci lidských zdrojů a integrační programy. Stejně tak jsou v duchu církve „vycházející ven“ církevní studia vybídnutá k rozšíření o specializovaná centra zaměřená na prohlubování dialogu různých vědních oborů. Zejména sdílený a konvergentní výzkum mezi odborníky z různých oborů představuje kvalifikovanou službu Božímu lidu, především učitelskému úřadu, jakož i podporu poslání církve hlásat Kristovu radostnou zvěst všem, a to v dialogu s různými vědami, což má sloužit stále hlubšímu pronikání a uplatňování pravdy jak v osobním, tak i ve společenském životě.

Takto budou církevní studia schopna přispět svým specifickým, nenahraditelným, inspirujícím a motivačním přínosem a budou moc novou, interpelující a realistickou formou objasnit a vyjádřit své vlastní poslání. Vždy to tak bylo, a bude to tak i nadále! Teologie a křesťanská kultura dosáhly vrcholu svého poslání tehdy, když byly připraveny riskovat a přitom zároveň zůstat v limitech věrnosti. „Požadavky našeho lidu, jeho trápení, bitvy, sny, boje, obavy mají hermeneutickou hodnotu, již nemůžeme ignorovat, chceme-li brát vážně princip inkarnace. Jeho otázky nám pomáhají ptát se sebe samých, jeho zvědavost přiměje ke zvědavosti i nás. To vše nám pomáhá prohloubit tajemství slova Božího, slova, které vyžaduje, abychom spolu hovořili a byli součástí společenství.“⁶⁶

65 Encyklika *Laudato si'*, č. 201.

66 Videoposelství pro Mezinárodní teologický kongres, Argentinská papežská katolická univerzita „Santa Maria de los Buenos Aires“, 1.–3. září 2015.

6. Před našima očima dnes vyvstává „velká kulturní, duchovní a výchovná výzva, která bude vyžadovat dlouhé obrodné procesy“.⁶⁷ Tato výzva se týká i církevních univerzit a fakult.

Nechť nás v tomto náročném a fascinujícím období charakterizovaném snahou o novou a prozíravou podobu církevních studií vede, osvítí a podporuje radostná a neochvějná víra v ukřižovaného a vzkříšeného Krista, jenž je středobodem i Pánem dějin. Jeho vzkříšení a plnost darů Ducha Svatého jsou „zárodky tohoto nového světa. I když jsou odříznuty, znovu vzklíčí, protože Pánovo vzkříšení již proniklo do skrytého tkaniva těchto dějin“.⁶⁸

Nechť nás nejsvětější Panna Maria, která při zvěstování anděla s nevýslovnou radostí počala Slovo Pravdy, provází na cestě a získá pro nás veškeré milosti pozhénnání světla a lásky, které s dětskou důvěrou očekáváme od Otce, vkládaje naději do jejího Syna a našeho Pána Ježíše Krista, a to v radosti Ducha Svatého!

ČÁST PRVNÍ OBECNÉ NORMY

Stat' I.

Povaha a cíle církevních univerzit a fakult

Čl. 1.

Aby mohla církev plnit úkol evangelizace, který jí Kristus svěřil, má právo a povinnost zřizovat a podporovat univerzity a fakulty, jež na ní závisí.⁶⁹

Čl. 2.

§ 1. Církevními univerzitami a fakultami jsou v této konstituci nazývány ty, které byly kanonicky zřízeny nebo potvrzeny Apoštolským

67 Encyklika *Laudato si'*, č. 202.

68 Apoštolská exhortace *Evangelii gaudium*, č. 278.

69 Srov. *CIC*, kán. 815.

stolcem, pěstují a předávají posvátnou nauku a vědy s ní související, a to s právem udělovat akademické tituly autoritou Svatého stolce.⁷⁰

§ 2. Může jít o církevní univerzitu nebo samosprávnou církevní fakultu (*sui iuris*), dále církevní fakultu v rámci katolické univerzity⁷¹ nebo církevní fakultu v rámci jiné univerzity.

Čl. 3.

Cíle církevních fakult jsou:

§ 1. vědeckým výzkumem pěstovat a rozvíjet vlastní disciplíny, tj. ty, které jsou přímo nebo nepřímo spojeny s křesťanským Zjevením nebo které přímo slouží poslání církve; systematicky vysvětlovat v něm obsažené pravdy a v jeho světle posuzovat nově vyvstalé problémy, jakož i předávat toto Zjevení lidem současné doby, a to způsobem vhodným pro různé kultury;

§ 2. hlouběji vzdělávat studenty v těchto vlastních disciplínách podle katolického učení, vhodně je připravovat k plnění jejich úkolů a poskytovat trvalou a pevnou formaci služebníků církve;

§ 3. podle své vlastní povahy poskytovat v celém evangelizačním díle účinnou pomoc jak místním církvím, tak církvi všeobecné, a to v úzkém spojení s hierarchií.

Čl. 4.

Úkolem biskupských konferencí je s laskavou péčí sledovat život a rozvoj církevních univerzit a církevních fakult vzhledem k jejich specifickému významu pro církev.

Čl. 5.

Kanonické zřizování nebo potvrzení církevních univerzit a fakult je vyhrazeno Kongregaci pro katolickou výchovu, která je řídí v souladu s právními normami.⁷²

70 Srov. *CIC*, kán. 817 a *CCEO*, kán. 648.

71 Srov. Jan Pavel II., apoštolská konstituce *Ex corde ecclesiae*, čl. 1 § 2: *AAS* 82 (1990), s. 1502.

72 Srov. *CIC*, kán. 816 § 1; *CCEO*, kán. 649; Jan Pavel II., apoštolská konstituce *Pastor bonus*, čl. 116 § 2: *AAS* 80 (1988), s. 889.

Čl. 6.

Právo udělovat kanonicky platné akademické tituly mají pouze ty univerzity a fakulty, které byly kanonicky zřízeny nebo potvrzeny Svatým stolicem a řídí se normami této konstituce⁷³ při zachování zvláštního práva Papežské biblické komise.⁷⁴

Čl. 7.

Statut každé univerzity nebo fakulty musí být vyhotoven v souladu s normami této konstituce a vyžaduje schválení Kongregace pro katolickou výchovu.⁷⁵

Čl. 8.

Církevní fakulty zřízené nebo potvrzené Svatým stolicem při necírkevních univerzitách, které mají právo udělovat kanonické i světské akademické tituly, jsou povinny dodržovat normy této konstituce a respektovat bilaterální či mnohostranné dohody uzavřené mezi Svatým stolicem a různými státy, anebo se samotnými univerzitami.

Čl. 9.

§ 1. Fakulty, které nebyly kanonicky zřízeny nebo potvrzeny Svatým stolicem, nemohou udělovat akademické tituly s kanonickou platností.

§ 2. Aby akademické tituly udělované těmito fakultami mohly mít alespoň některé konkrétní kanonické účinky, musí fakulty obdržet schválení Kongregace pro katolickou výchovu.

§ 3. Ke schválení, které je udělováno pouze ve zvláštních případech a pro konkrétní akademické tituly, je vyžadováno splnění podmínek, jež stanoví tato kongregace.

73 Srov. *CIC*, kán. 817; *CCEO*, kán. 648.

74 Srov. Pavel VI., motu proprio *Sedula cura: AAS* 63 (1971), s. 665n; Pontificia commissio Biblica, *Ratio periclitandae doctrinae: AAS* 67 (1975), s. 153n.

75 Srov. *CIC*, kán. 816 § 2; *CCEO*, kán. 650.

Čl. 10.

K řádnému provádění této konstituce je nutné dodržovat nařízení (*ordinationes*) vydané Kongregací pro katolickou výchovu.

Stat' II.

Akademická obec a její řízení

Čl. 11.

§ 1. Univerzita nebo fakulta tvoří společenství pro studium, výzkum a vzdělávání, které pracuje institucionálně za účelem dosažení primárních cílů uvedených v čl. 3 v souladu s principy evangelizačního poslání církve.

§ 2. V akademické obci nesou všichni, a to jak jednotlivci, tak i grémia, zodpovědnost za společné dobro a v rámci příslušných kompetencí se podílejí na dosažení cílů této obce.

§ 3. Proto je nutné ve statutu přesně stanovit jejich práva a povinnosti uvnitř akademické obce, aby mohly být její cíle řádně naplňovány v rámci stanovených mezí.

Čl. 12.

Velký kancléř zastupuje na univerzitě nebo fakultě zájmy Svatého stolce a zároveň je u Svatého stolce zastupuje, přispívá k jejich zachování i rozvoji a podporuje jejich společenství s místní i všeobecnou církví.

Čl. 13.

§ 1. Univerzita nebo fakulta je právně závislá na velkém kancléři, nestanoví-li Apoštolský stolec jinak.

§ 2. Tam, kde to vyžadují okolnosti, může být ustanoven zástupce velkého kancléře (vicekancléř), jehož pravomoci musí být vymezeny ve statutu.

Čl. 14.

Jestliže je velkým kancléřem někdo jiný než místní ordinář, je nutné stanovit normy, na jejichž základě mohou oba plnit své úkoly ve vzájemné shodě.

Čl. 15.

Akademické orgány mohou být individuální a kolektivní. K individuálním patří zejména rektor nebo prezident a děkan. Kolektivními orgány jsou různá řídicí grémia nebo univerzitní či fakultní rady.

Čl. 16.

Statut univerzity nebo fakulty musí přesně určit názvy a povinnosti akademických orgánů, způsob jejich ustanovení a délku jejich funkčního období, a to s přihlédnutím jednak ke kanonické povaze univerzity či fakulty, jednak k praxi vysokých škol v příslušném regionu.

Čl. 17.

Do akademických orgánů musí být vybrány osoby, které jsou skutečně znalé univerzitního života, zpravidla z řad vyučujících fakulty.

Čl. 18.

Kongregaci pro katolickou výchovu přísluší jmenování nebo alespoň potvrzení následujících orgánů:

- rektora církevní univerzity,
- prezidenta samosprávné církevní fakulty (*sui iuris*),
- děkana církevní fakulty jak v rámci katolické, tak i jiné univerzity.

Čl. 19.

§ 1. Statut má vymezit, jakým způsobem mají vzájemně spolupracovat individuální a kolektivní orgány, aby při pečlivém zachování principu kolegiality, zvláště v závažnějších otázkách, především akademických, požívaly individuální orgány takovou pravomoc, která bude skutečně odpovídat jejich úřadu.

§ 2. To platí zejména pro rektora, jenž je zodpovědný za řízení celé univerzity a vhodnými způsoby podporuje její jednotu, spolupráci a rozvoj.

Čl. 20.

§ 1. Tam, kde jsou fakulty součástí církevní anebo katolické univerzity, musí být ve statutu zajištěno, aby bylo jejich řízení ve shodě s řízením celé univerzity, a to takovým způsobem, aby bylo podporováno dobro jak jednotlivých fakult, tak celé univerzity, a také aby to bylo ku prospěchu vzájemné spolupráce všech fakult.

§ 2. Kanonické požadavky platné pro církevní fakulty musí být dodrženy i tehdy, jestliže jsou součástí necírkevní univerzity.

Čl. 21.

Je-li fakulta propojena s velkým seminářem nebo kněžskou kolejí, musí statut fakulty jasným a účinným způsobem zajistit spolupráci ve všech záležitostech, které se týkají dobra studentů, a zároveň dbát, aby řízení univerzity a správa fakulty byly náležitě odlišeny od řízení a správy velkého semináře nebo kněžské koleje.

Stat' III.

Vyučující

Čl. 22.

Na každé fakultě ať je takový počet vyučujících, zejména stabilních, jaký odpovídá závažnosti i rozvoji jednotlivých disciplín, jakož i náležitě péči o studenty a jejich dobro.

Čl. 23.

Vyučující mají být rozděleni do různých kategorií, které jsou stanoveny ve statutu, a to podle stupně jejich kvalifikace, začlenění, stability a míry zodpovědnosti na fakultě s přihlédnutím na univerzitní praxi příslušného regionu.

Čl. 24.

Statut ať určí, kterým orgánům přísluší přijímání, jmenování a povýšení vyučujících, především jedná-li se o pověření místem stabilního vyučujícího.

Čl. 25.

§ 1. K legitimnímu zařazení mezi stabilní vyučující na fakultě je vyžadováno:

- 1) vyznačovat se bohatstvím vědomostí, svědecktím křesťanského života v církvi a smyslem pro zodpovědnost;
- 2) dosáhnout příslušného doktorátu nebo jemu rovnocenného akademického titulu, anebo alespoň vynikat skutečně znamenitými vědeckými zásluhami;
- 3) osvědčit schopnost vědeckého bádání zvláště monografiemi nebo jinou publikační činností;
- 4) prokázat pedagogickou způsobilost.

§ 2. Tyto požadavky k přijetí stabilních vyučujících mají být s náležitými úpravami aplikovány i při přijímání dalších vyučujících.

§ 3. Náležitě je třeba brát v úvahu i požadavky na vědeckou způsobilost přijímaných vyučujících v souladu s univerzitní praxí v příslušném regionu.

Čl. 26.

§ 1. Všichni vyučující jakéhokoliv druhu mají vynikat počestným životem, neporušeností nauky a pečlivým plněním svých povinností, aby mohli účinně přispívat k cíli, který je fakultě vlastní. Pokud by nebyl byt' jen jediný z uvedených požadavků splněn, vyučující musí být ze svého místa odvolán, přičemž je nutné dodržet předepsaný postup.⁷⁶

§ 2. Ti, kdo vyučují předměty týkající se víry a mravů, si musí být vědomi nutnosti vykonávat svěřený úkol v souladu s autentickým učitelským úřadem církve, zejména s římským papežem.⁷⁷

Čl. 27.

§ 1. Kanonickou misí mají po složení vyznání víry⁷⁸ obdržet od velkého kancléře nebo osoby jím pověřené vyučující, kteří učí předměty týkající se víry nebo mravů. Neučí totiž z vlastní autority, ale z moci pověření,

76 Srov. *CIC*, kán. 810 § 1 a 818.

77 Srov. Druhý vatikánský koncil, konstituce *Lumen gentium*, č. 25: *AAS* 57 (1965), s. 29–31; jakož i Pokyny Kongregace pro nauku víry k církevnímu povolání teologa *Donum veritatis*, 24. května 1990: *AAS* 82 (1990), s. 1550–1570.

78 Srov. *CIC*, kán. 833 odst. 7.

kteřé dostali od cířkve. Ostatní vyučující musí od velkého kancléře nebo osoby jím pověřené obdržet povolení k vyučování (*veniam docendi*).

§ 2. Každý vyučující, jemuž má být svěřeno stabilní místo (*munus stabilis*), anebo má být povýšen do nejvyšší pedagogické hodnosti, nebo v obou případech zároveň, podle upřesnění ve statutu, musí nejdřívě od Svatého stolce obdržet prohlášení „*nihil obstat*“ (nic není na překážku).

Čl. 28.

Povýšení do nejvyšší pedagogické hodnosti nastává po uplynutí náležité lhůty, podle získané pedagogické praxe, realizovaného výzkumu, publikovaných vědeckých prací, schopnosti spolupracovat v oblasti vzdělávání a bádání i podle ochoty věnovat se fakultě.

Čl. 29.

Aby mohli vyučující plnit své úkoly, ať jsou uvolněni od těch povinností, které nejsou slučitelné s jejich výzkumnými a výukovými povinnostmi, jaké jsou ve statutu vyžadovány od jednotlivých druhů vyučujících.⁷⁹

Čl. 30.

Ve statutu musí být vymezeno:

- a) kdy a za jakých podmínek ztrácí vyučující své místo;
- b) z jakých příčin a jakým postupem mohou být vyučující ve výkonu svého poslání pozastaveni, odvoláni z něho nebo rovněž zbaveni svého místa, aby přitom byla zachována jak práva vyučujícího, tak i fakulty a univerzity, zejména však práva jejich studentů i samotného církevního společenství.

79

Srov. *CIC*, kán. 152; *CCEO*, kán. 942.

Stat' IV. Studenti

Čl. 31.

Církevní fakulty jsou otevřeny všem, kdo se mohou prokázat zákonným osvědčením (*testimonium legitimum*) a jejichž mravní bezúhonnost a ukončená předchozí studia je činí vhodnými k zapsání na fakultu.

Čl. 32.

§ 1. Aby mohl být někdo zapsán na fakultu s cílem dosažení akademického titulu, musí předložit doklad o studiích potřebný pro přijetí na vysokoškolská studia světských univerzit toho regionu nebo země, kde se fakulta nachází.

§ 2. Fakulta ať ve svém statutu stanoví, co bude dále kromě požadavků uvedených v § 1 vyžadováno pro přijetí ke studiím, včetně znalosti klasických nebo moderních jazyků.

§ 3. Fakulta ať ve svém statutu určí i postupy pro vyhodnocení případů uprchlíků či osob nacházejících se v obdobných situacích, jimž scházejí řádně požadované dokumenty.

Čl. 33.

Studenti musí věrně dodržovat fakultní předpisy týkající se všeobecné organizace a disciplíny – zejména ohledně studijních programů, účasti na přednáškách a zkoušek – jakož i všechna ostatní nařízení vztahující se k životu na fakultě. Z tohoto důvodu musí univerzity a jednotlivé fakulty zajistit, aby byli studenti se statutem a s předpisy včas obeznámeni.

Čl. 34.

Statut musí stanovit, jakým způsobem se jednotliví studenti nebo studentská sdružení účastní života akademické obce v těch záležitostech, v nichž mohou přispět k obecnému dobru fakulty nebo univerzity.

Čl. 35.

Statut ať rovněž určí, kdy a jakým způsobem mohou být studentům ze závažných příčin nějaká jejich práva pozastavena nebo odejmuta, nebo dokonce kdy mohou být z fakulty vyloučeni, aby to bylo v souladu s právy jak studentů, tak fakulty nebo univerzity, jakož i samotného církevního společenství.

Stat' V.

Úředníci a pracovníci administrativy a služeb

Čl. 36.

§ 1. V řízení a správě univerzity nebo fakulty pomáhají řídicím orgánům úředníci, kteří mají pro své místo příslušnou kompetenci.

§ 2. Mezi úředníky patří zejména tajemník, knihovník a ekonom, jakož i další, které tato instituce považuje za potřebné. Jejich práva a povinnosti musí být vymezeny ve statutu nebo v dalších předpisech.

Stat' VI.

Organizace studia

Čl. 37.

§ 1. Ve studijních programech musí být pečlivě dodrženy principy a normy, které jsou vzhledem k rozmanitosti matérie obsaženy v různých církevních dokumentech, především Druhého vatikánského koncilu; zároveň se však zohledňují prověřené poznatky vzešlé z vědeckého pokroku, zejména ty, které jsou přínosem pro řešení aktuálně diskutovaných otázek.

§ 2. Na jednotlivých fakultách ať se používá vědecká metoda odpovídající požadavkům, které jsou vlastní každému vědnímu oboru. Ať jsou také vhodně aplikovány současné didaktické a pedagogické metody, jež náležitě rozvíjejí osobní zapojení studentů a jejich aktivní účast na studiích.

Čl. 38.

§ 1. V souladu s normami Druhého vatikánského koncilu a s přihlédnutím k povaze jednotlivých fakult:

- 1) ať je respektována spravedlivá svoboda⁸⁰ bádání a výuky, aby mohlo být dosaženo autentického rozvoje poznání a porozumění božských pravd;
- 2) zároveň musí být zřejmé:
 - a) že skutečná svoboda výuky se nutně nachází uvnitř hranic Božího slova, jak to nepřetržitě učí živý učitelský úřad církve (*magisterium*);
 - b) že skutečná svoboda bádání se nutně opírá o pevné přilnutí k Božímu slovu a o poslušnou podřízenost vůči učitelskému úřadu církve, jenž byl pověřen autentickým výkladem Božího slova.

§ 2. Proto je třeba ve věci tak závažné a citlivé postupovat s velkou důvěrou a bez podezřívavosti, avšak zároveň promyšleně a bez unáhlení, především při výuce; rovněž je třeba usilovně uvádět do souladu vědecké požadavky s pastoračními potřebami Božího lidu.

Čl. 39.

Každá fakulta musí mít průběh studií řádně uspořádán do různých stupňů nebo cyklů, přizpůsobených náročnosti učiva, a to tak, aby obvykle:

- a) studia začínala zejména všeobecným vzděláním prostřednictvím souvislého výkladu všech předmětů, jakož i uvedením do používání vědecké metody;
- b) se dále pokračovalo v prohlubování studia v předmětech některých oborů, přičemž se studenti budou zároveň více zabývat užíváním metody vědeckého bádání;
- c) nakonec byli studenti přivedeni k vědecké zralosti především prostřednictvím písemné práce, která bude skutečným přínosem pro vědecký pokrok.

80 Srov. Druhý vatikánský koncil, pastorační konstituce *Gaudium et spes*, č. 59: AAS 58 (1966), s. 1080.

Čl. 40.

§ 1. Ať jsou stanoveny předměty, které jsou nutně vyžadovány pro dosažení vlastního cíle fakulty, a dále ty, které k jeho dosažení rozmanitým způsobem napomáhají, jakož i jejich nejvhodnější uspořádání.

§ 2. Předměty ať jsou na jednotlivých fakultách uspořádány tak, aby tvořily organický celek, napomáhaly pevně a celistvě formaci studentů a usnadňovaly vzájemnou spolupráci vyučujících.

Čl. 41.

Přednášky vyučujících, především v základním cyklu, jsou nutnou součástí rozvrhu a studenti je mají povinně navštěvovat, jak jim předepisuje studijní program.

Čl. 42.

Praktická cvičení a semináře, zejména ve specializačním cyklu, mají být pečlivě konány pod vedením vyučujících, nicméně mají být doplněny osobní přípravou studentů a konzultacemi s vyučujícími.

Čl. 43.

Studijní program fakulty ať stanoví, které zkoušky nebo jim naroveň postavená přezkoušení musí studenti skládat buď písemně, nebo ústně na konci semestru nebo roku, především pak při ukončení jednotlivého cyklu, aby se tak ověřila jejich schopnost pokračovat ve studiu na fakultě nebo způsobilost dosáhnout akademický titul.

Čl. 44.

Statut nebo jiný předpis ať rovněž stanoví, jak postupovat při uznávání jinde absolvovaných studií, především pokud jde o prominutí některých předmětů či zkoušek nebo dokonce o zkrácení délky trvání studií, přičemž musí být dodrženy předpisy Kongregace pro katolickou výchovu.

Stat' VII.

Akademické tituly a další tituly

Čl. 45.

§ 1. Na konci jednotlivých studijních cyklů lze udělit příslušné akademické tituly, které musí být stanoveny na každé fakultě, odpovídající délce trvání cyklu i předmětům v něm vyučovaným.

§ 2. Proto v souladu s obecnými i zvláštními normami této konstituce ať je ve statutu každé fakulty přesně vymezeno, jaké tituly a za jakých podmínek jsou na ní udělovány.

Čl. 46.

Akademické tituly udělované na církevních fakultách jsou následující: bakalaureát, licenciát a doktorát.

Čl. 47.

S ohledem na univerzitní praxi příslušného regionu mohou být ve statutech jednotlivých fakult akademické tituly označeny rovněž jinými názvy za předpokladu, že budou jasně určeny ekvivalenty zde zmíněných akademických titulů a na církevních fakultách stejného regionu se bude postupovat jednotně.

Čl. 48.

Akademický titul nelze udělit nikomu, kdo by nebyl na fakultě řádně zapsán, neabsolvoval předepsaný studijní program daného cyklu a úspěšně nesložil zkoušky, případně jiná přezkoušení.

Čl. 49.

§ 1. Před získáním doktorátu je nutné nejdříve dosáhnout stupně licenciátu.

§ 2. Pro dosažení doktorátu se dále vyžaduje dizertační práce, která je skutečným přínosem pro vědecký pokrok, byla vypracována pod vedením vyučujícího, obhájena ve veřejné diskusi, komisionálně schválena a alespoň z podstatné části publikována.

Čl. 50.

§ 1. Doktorát je akademický titul, jenž činí jeho nositele způsobilým k vyučování na fakultě, a proto je pro ně vyžadován; licenciát je akademický titul, jenž činí způsobilým k vyučování ve velkém semináři nebo v jiném jemu na roveň postaveném institutu, a proto je také k vedení výuky vyžadován.

§ 2. Akademické tituly vyžadované pro svěření různých církevních úřadů stanoví příslušná církevní autorita.

Čl. 51.

Čestný doktorát (*honoris causa*) může být udělen za zvláštní vědecké či kulturní zásluhy v oblasti rozvoje církevních věd.

Čl. 52.

Kromě akademických titulů mohou fakulty udělovat i další tituly v závislosti na rozmanitosti fakult a na jejich studijních programech.

Stat' VIII.

Didaktické prostředky

Čl. 53.

K dosažení vlastních specifických cílů, zvláště v oblasti vědeckého výzkumu, ať je na každé univerzitě nebo fakultě náležitá knihovna, odpovídající potřebám vyučujících i studentů, ať je řádně udržovaná a vybavená patričními katalogy.

Čl. 54.

Knihovně ať je každoročně přidělen dostačující finanční příspěvek určený na průběžné doplňování staršími i novými knihami, a také významnějšími periodiky, aby mohla účinně sloužit jak k výuce a prohlubování jednotlivých disciplín, tak k různým praktickým cvičením a seminářům.

Čl. 55.

V čele knihovny ať stojí kompetentní osoba, jíž má být nápomocná příslušná knihovnická rada; vedoucí knihovny se má dle vhodnosti účastnit i zasedání univerzitních nebo fakultních rad.

Čl. 56.

§ 1. Fakulta má být rovněž vybavena informačními, technickými či audiovizuálními zařízeními, která mají pomáhat při výuce a výzkumu.

§ 2. V závislosti na specifickém charakteru nebo zaměření univerzity či fakulty ať jsou zřízeny také výzkumné instituty a vědecké laboratoře, jakož i jiná zařízení nezbytná pro dosažení jejího vlastního cíle.

Stat' IX.

Ekonomické záležitosti

Čl. 57.

Univerzita nebo fakulta musí disponovat finančními prostředky nezbytnými pro náležité dosažení svého vlastního cíle. Stav majetku i vlastnická práva musí být pečlivě zaznamenávána.

Čl. 58.

V souladu s příslušnými normami ať statut přesně vymezí úlohu ekonomů, stejně jako kompetence rektora nebo prezidenta i členů ekonomické rady univerzity či fakulty, a to takovým způsobem, aby bylo zajištěno jejich řádné hospodaření.

Čl. 59.

Podle zvyklostí platných v příslušném regionu ať je vyučujícím a dalším zaměstnancům poskytována spravedlivá mzda, jakož i sociální a zdravotní pojištění.

Čl. 60.

Statut má rovněž obsahovat obecné normy, jimiž se stanoví způsob, jakým se budou studenti finančně podílet na rozpočtu univerzity nebo fakulty, a to prostřednictvím školních či studijních poplatků.

Stat' X.

Planifikace a spolupráce fakult

Čl. 61.

§ 1. Pečlivou pozornost je třeba věnovat předem stanovenému rozdělení (planifikaci) fakult, aby bylo zajištěno jednak zachování a rozvoj jednotlivých fakult, jednak jejich vhodné rozmístění vzhledem k různým částem světa.

§ 2. V této záležitosti ať jsou Kongregaci pro katolickou výchovu svými radami nápomocny jak biskupské konference, tak i odborné komise.

Čl. 62.

§ 1. O zřízení nebo potvrzení nové univerzity či fakulty rozhoduje Kongregace pro katolickou výchovu,⁸¹ a to po splnění všech potřebných náležitostí, vyslechnutí názoru diecézního anebo eparchiálního biskupa, dále biskupské konference, jakož i odborníků především ze sousedních fakult.

§ 2. Ke kanonickému zřízení církevní univerzity je třeba čtyř církevních fakult, zatímco pro zřízení církevního athenea je třeba tří církevních fakult.

§ 3. Církevní univerzita a samosprávná církevní fakulta (*sui iuris*) jsou ze samotné moci práva (*ipso iure*) veřejnými právníckými osobami.

§ 4. Udělit právní subjektivitu církevní fakultě, jež je součástí světské univerzity, přísluší Kongregaci pro katolickou výchovu, která tak učiní prostřednictvím dekretu.

81 Srov. *CIC*, kán. 816 § 1; *CCEO*, kán. 648–649.

Čl. 63.

§ 1. O připojení (*afiliatio*) institutu k některé fakultě, aby mohl udělovat titul bakalaureátu, rozhoduje Kongregace pro katolickou výchovu po splnění podmínek, které k tomu sama stanovila.

§ 2. Je velmi žádoucí, aby teologická studia jak diecézí, tak řeholních institutů byla připojena k některé teologické fakultě.

Čl. 64.

O přidružení (*aggregatio*) a včlenění (*incorporatio*) institutu k některé fakultě, aby mohl udělovat vyšší akademické tituly, rozhoduje Kongregace pro katolickou výchovu po splnění podmínek, které k tomu sama stanovila.

Čl. 65.

Zřízení vyššího institutu religionistiky (náboženských věd) vyžaduje jeho propojení s teologickou fakultou, a to podle zvláštních norem vydaných Kongregací pro katolickou výchovu.

Čl. 66.

Na stejné univerzitě, ve stejném regionu nebo i na větším území je třeba pečlivě podporovat spolupráci mezi fakultami.⁸² Napomáhá se tím skutečnému rozvoji vědeckého bádání vyučujících, jakož i lepší formaci studentů. To se netýká pouze tzv. interdisciplinarity, která se den ode dne jeví jako stále nezbytnější, ale podobně je nutné rozvíjet i tzv. komplementaritu mezi jednotlivými fakultami; obecně jde o to, aby křesťanská moudrost hlouběji pronikala celou lidskou kulturou.

Čl. 67.

Když církevní univerzita nebo fakulta přestane naplňovat podmínky vyžadované pro její zřízení nebo potvrzení, upozorní na to Kongregace pro katolickou výchovu nejprve velkého kancléře a podle okolností buď rektora, nebo prezidenta a po vyslechnutí názoru diecézního nebo eparchiálního biskupa a biskupské konference rozhodne kongregace

82

Srov. *CIC*, kán. 820.

o pozastavení akademických práv, o odejmutí charakteru církevní univerzity nebo fakulty, případně o úplném zrušení této instituce.

ČÁST DRUHÁ ZVLÁŠTNÍ NORMY

Čl. 68.

Kromě norem společných všem církevním fakultám a uvedených v první části této konstituce jsou pro některé fakulty s ohledem na jejich specifickou povahu a význam v církvi vydány ještě normy zvláštní.

Stat' I.

Teologická fakulta

Čl. 69.

Teologická fakulta je zaměřena na systematický výklad a na prohlubování katolické nauky vlastní vědeckou metodou, kterou se vši péčí čerpá z Božího zjevení; jejím cílem je rovněž pečlivé zkoumání a řešení lidských problémů ve světle tohoto Zjevení.

Čl. 70.

§ 1. Studium Písma svatého má být duší posvátné teologie, jež se o psané Boží slovo a živou Tradici opírá jako o svůj trvalý základ.⁸³

§ 2. Jednotlivé teologické předměty at' jsou vyučovány takovým způsobem, aby z důvodu jejich vlastního obsahu a ve spojení s ostatními disciplínami, jako jsou kanonické právo či filozofie, jakož i humanitní vědy, byla zřetelná celistvost veškerého teologického vzdělání a všechny předměty aby směřovaly k důvěrnějšímu poznání Kristova tajemství,

83 Srov. Druhý vatikánský koncil, konstituce *Dei verbum*, č. 24: AAS 58 (1966), s. 827.

kteří tak má být účinně ohlašováno celému Božímu lidu a všem národům.⁸⁴

Čl. 71.

§ 1. Nad zjevenými pravdami má být uvažováno rovněž ve vztahu k vědeckým poznatkům moderní doby, aby vyšlo jasně najevo, „že víra a rozum jsou v souladu s jedinou pravdou“⁸⁵. Jejich výklad má být takový, aby se bez narušení těchto pravd přizpůsobil povaze a charakteru každé kultury se zvláštním zřetelem k filozofii a moudrosti jednotlivých národů, avšak s vyloučením jakéhokoli synkretismu a nesprávného partikularismu.⁸⁶

§ 2. Pozitivní hodnoty obsažené v různých filozofiích a kulturách je třeba pečlivě zkoumat, třídit a přejímat; nepřijatelné jsou však takové systémy a metody, které jsou neslučitelné s křesťanskou vírou.

Čl. 72.

§ 1. Ekumenické otázky ať jsou pojednávány v souladu s normami příslušné církevní autority.⁸⁷

§ 2. Rovněž je třeba pozorně se věnovat vztahům s nekřesťanskými náboženstvími.

§ 3. Se zvláštní péčí je nutné zkoumat problémy pramenící z ateismu a jiných proudů současné kultury.

Čl. 73.

Při bádání i při výuce katolické nauky ať je vždy zřejmá věrnost učitel-skému úřadu církve. Při plnění svého úkolu ať vyučující zejména v základním cyklu přednášejí především to, co náleží k tradičnímu dědictví

84 Srov. Pokyny Kongregace pro nauku víry o církevním povolání teologa *Donum veritatis*, 24. května 1990: *AAS* 82 (1990), s. 1552.

85 Druhý vatikánský koncil, deklarace *Gravissimum educationis*, č. 10: *AAS* 58 (1966), s. 737; srov. encyklika *Veritatis splendor*: *AAS* 85 (1993), s. 1133nn; encyklika *Fides et ratio*: *AAS* 91 (1999), s. 5nn.

86 Srov. Druhý vatikánský koncil, dekret *Ad gentes*, č. 22: *AAS* 58 (1966), s. 973n.

87 Srov. *Direktář k provádění ekumenických principů a norem*: *AAS* 85 (1993), s. 1039nn.

církve. Co se týče pravděpodobných a osobních názorů, které vyplývají z nových bádání, ať jsou předkládány rozvážně jako názory pravděpodobné a osobní.

Čl. 74.

Studijní program na teologické fakultě zahrnuje:

- a) První základní cyklus, jenž trvá pět let neboli deset semestrů, anebo tři roky neboli šest semestrů, pokud je vyžadováno jemu předcházející dvouleté studium filozofie.

První dva roky ať jsou věnovány především důkladnému studiu filozofie, které je potřebné k odpovídajícímu ukotvení studia teologie. Bakalaureát získaný na církevní filozofické fakultě nahrazuje přednášky filozofie prvního cyklu na teologických fakultách. Bakalaureát z filozofie získaný na necírkevní fakultě nezakládá důvod k úplnému zproštění studenta od povinných přednášek filozofie prvního cyklu na teologických fakultách.

Teologické předměty musí být vyučovány takovým způsobem, aby poskytly organický výklad celé katolické nauky a aby zároveň uvedly studenty do metody vědeckého teologického výzkumu.

Cyklus je zakončen akademickým titulem bakalaureátu nebo jiným vhodným akademickým titulem, jak je stanoveno ve statutu fakulty.

- b) Druhý cyklus je specializační a trvá dva roky neboli čtyři semestry.

Probíhá v něm výuka specifických předmětů korespondujících s rozličnými obory specializace a jsou v něm rovněž vedeny semináře a praktická cvičení zaměřené na získání praxe ve vědeckém teologickém výzkumu.

Cyklus je zakončen akademickým titulem specializovaného licenciátu.

- c) Třetí cyklus, v němž se během přiměřeného období zdokonaluje vědecká teologická formace, především vypracováním dizertační práce. Tento cyklus je zakončen akademickým titulem doktorátu.

Čl. 75.

§ 1. Aby mohl být někdo zapsán na teologickou fakultu, musí absolvovat předcházející studia podle požadavků uvedených v čl. 32 této konstituce.

§ 2. V případě, že první cyklus fakulty trvá tři roky, musí student předložit osvědčení o absolvování dvouletého studia filozofie na schválené církevní filozofické fakultě nebo institutu.

Čl. 76.

§ 1. Specifickým úkolem teologické fakulty je postarat se o vědeckou teologickou formaci těch, kdo směřují ke kněžství nebo se připravují na plnění specifických úkolů v církvi; proto je nutné, aby mezi vyučujícími byl dostatečný počet kněží.

§ 2. Pro tento účel je potřebné zavést speciální předměty přizpůsobené pro seminaristy; je-li to vhodné, může pro splnění požadavku pastorační formace fakulta dokonce zavést tzv. „pastorační rok“, jenž je po absolvování základního pětiletého studia ke kněžství vyžadován a může být zakončen udělením speciálního diplomu.

Stať II.

Fakulta kanonického práva

Čl. 77.

Fakulta kanonického práva, ať už latinského nebo východního, si klade za cíl pěstovat a rozvíjet kanonickou disciplínu ve světle evangelijního zákona a důkladně v ní vzdělávat studenty, aby byli připraveni pro výzkum i výuku a aby následně dokázali plnit specifické úkoly v církvi.

Čl. 78.

Studijní program na fakultě kanonického práva zahrnuje:

- a) První cyklus, jenž trvá dva roky neboli čtyři semestry pro ty, kdo nemají filozoficko-teologické vzdělání, a to bez výjimky i pro ty, kdo již dosáhli akademický titul ze světského práva; tento cyklus je zaměřen na studium institutů kanonického práva, jakož i těch filozofických a teologických předmětů, které jsou vyžadovány pro vyšší kanonistickou formaci.
- b) Druhý cyklus, trvající tři roky neboli šest semestrů, je zaměřen na hlubší studium kanonického práva ve všech jeho normativních, jurisprudenčních, dogmatických i praktických vyjádřeních, zejména

kodexů latinské církve nebo východních církví, prostřednictvím úplného studia jejich pramenů, a to jak materiálních, tak i formálních, společně se studiem příbuzných disciplín.

- c) Třetí cyklus, v němž je během přiměřeného období zdokonalována vědecká formace především vypracováním dizertační práce.

Čl. 79.

§ 1. Co se týče předmětů předepsaných v prvním cyklu, fakulta může využít výuky konané na jiných fakultách, které sama uzná jako odpovídající svým vlastním požadavkům.

§ 2. Druhý cyklus je zakončen licenciátem, třetí doktorátem.

§ 3. Studijní program fakulty musí přesně vymezit specifické náležitosti požadované k získání jednotlivých akademických titulů v souladu s předpisy Kongregace pro katolickou výchovu.

Čl. 80.

K zápisu na fakultu kanonického práva je nutné absolvovat předcházející studia podle požadavků uvedených v čl. 32 této konstituce.

Stat' III.

Filozofická fakulta

Čl. 81.

§ 1. Církevní filozofická fakulta si klade za cíl metodicky zkoumat filozofické problémy, „opírajíc se o trvale platné filozofické dědictví“,⁸⁸ hledat jejich řešení v přirozeném světle rozumu a také ukazovat jejich slučitelnost s křesťanským viděním světa, člověka a Boha tím, že staví do správného světla vztahy filozofie s teologií.

§ 2. Dále si klade za cíl vzdělávat studenty tak, aby byli vhodně připraveni pro úkol vyučovat či plnit jiné náležité intelektuální poslání, rozvíjet křesťanskou kulturu a vést plodný dialog s lidmi své doby.

88 Druhý vatikánský koncil, dekret *Optatam totius*, č. 15: AAS 58 (1966), s. 722.

Čl. 82.

Studijní program na filozofické fakultě zahrnuje:

- a) První základní cyklus trvá tři roky neboli šest semestrů; během této doby se studentům předkládá souvislý výklad různých částí filozofie, které se zabývají světem, člověkem a Bohem, jakož i dějiny filozofie spolu s úvodem do metody vědeckého výzkumu.
- b) Druhý cyklus počínající specializace trvá dva roky neboli čtyři semestry a ve speciálních předmětech a seminářích hlouběji rozvíjí filozofické uvažování v některé oblasti filozofie.
- c) Třetí cyklus, v němž je po dobu alespoň tří let zdokonalována skutečná filozofická zralost především vypracováním dizertační práce.

Čl. 83.

První cyklus je zakončen bakalaureátem, druhý specializovaným licenciatem a třetí doktorátem.

Čl. 84.

K zápisu do prvního cyklu filozofické fakulty je třeba absolvovat předcházející studia podle požadavků uvedených v čl. 32 této konstituce. V případě, že by student, jenž úspěšně absolvoval řádnou výuku filozofie v prvním cyklu teologické fakulty, chtěl následně pokračovat ve filozofických studiích s cílem získat titul bakalaureátu na církevní filozofické fakultě, je třeba vzít v úvahu přednášky již absolvované v průběhu výše zmíněného studia.

Stat' IV.

Ostatní fakulty

Čl. 85.

Kromě teologické fakulty, fakulty kanonického práva a filozofické fakulty jsou nebo mohou být podle potřeb církve kanonicky zřízeny i jiné církevní fakulty, a to k dosažení specifických cílů, jakými jsou:

- a) hlubší výzkum některých významnějších předmětů z disciplíny teologie, práva, filozofie a dějin;

- b) rozvoj jiných vědních oborů, zejména humanitních věd, které souvisejí s teologickými disciplínami anebo evangelizační činností;
- c) hlubší studium spisů, které pomáhá jak k lepšímu pochopení křesťanského Zjevení, tak i k účinnější evangelizační činnosti;
- d) důkladnější příprava kleriků i laiků směřovaná k řádnému naplňování specifických úkolů apoštolátu.

Čl. 86.

Kongregaci pro katolickou výchovu náleží právo vydat pro tyto fakulty nebo instituty podle potřeby zvláštní normy, jako je tomu v předešlých statích pro teologickou fakultu, fakultu kanonického práva a filozofickou fakultu.

Čl. 87.

Rovněž ty fakulty a instituty, pro které dosud nebyly vydány zvláštní normy, musí vypracovat vlastní statut, jenž bude v souladu s obecnými normami uvedenými v první části této konstituce a zároveň bude respektovat jejich specifickou povahu i cíle, které jsou jim vlastní.

ZÁVĚREČNÉ NORMY

Čl. 88.

Tato konstituce nabývá účinnosti prvním dnem akademického roku 2018/2019 nebo akademického roku 2019 podle školního kalendáře různých regionů.

Čl. 89.

§ 1. Každá univerzita nebo fakulta musí do 8. prosince 2019 předložit Kongregaci pro katolickou výchovu svůj statut a studijní program upravený podle této konstituce.

§ 2. Jakékoli změny ve statutu nebo studijním programu vyžadují schválení Kongregací pro katolickou výchovu.

Čl. 90.

Na každé fakultě musí být studia uspořádána tak, aby mohli studenti dosáhnout akademické tituly v souladu s normami této konstituce, aniž by tím byla dotčena práva, která získali dříve.

Čl. 91.

Statut a studijní program nových fakult mají být schváleny na zkoušku (*ad experimentum*), aby mohly být v průběhu následujících tří let zkušebního období zdokonaleny a poté získat definitivní schválení.

Čl. 92.

Fakulty, které jsou právně propojeny se světským vedením, mohou v případě potřeby a se souhlasem Kongregace pro katolickou výchovu získat na přepracování svého statutu delší lhůtu.

Čl. 93.

§ 1. Kongregace pro katolickou výchovu, pokud si to během následující doby vyžádají okolnosti, je povinna navrhnout změny v této konstituci tak, aby byla průběžně přizpůsobována novým požadavkům církevních fakult.

§ 2. Pouze Kongregace pro katolickou výchovu může dispenzovat od některých článků této konstituce nebo k ní připojených nařízení (*ordinationes*), jakož i od již schváleného statutu či studijního programu univerzity nebo fakulty.

Čl. 94.

Dosud platné zákony a obyčeje, jak obecné, tak i partikulární, které jsou v rozporu s touto konstitucí, a to i takové, které si zasluhují zvláštní úctu nebo výjimečnou zmínku, se touto konstitucí zrušují. Stejně tak jsou zcela zrušena privilegia udělená dosud Svatým stolcem jak fyzickým, tak i právníckým osobám, pokud jsou v rozporu s předpisy této konstituce.

Stanovuji, aby vše, co jsem touto apoštolskou konstitucí rozhodl, bylo ve všech jejích částech dodržováno navzdory čemukoliv, co by s ní bylo v rozporu, i kdyby si to zasloužilo zvláštní zmínku, a nařizuji, aby to bylo zveřejněno v oficiálním komentáři *Acta Apostolicae Sedis*.

Dáno v Římě u Svatého Petra dne 8. prosince 2017 v den slavnosti Neposkvrněného početí Panny Marie v pátém roce našeho pontifikátu.

FRANTIŠEK

PŘÍLOHA I.

Předmluva k apoštolské konstituci *Sapientia christiana* (1979)

I.

KŘEŠŤANSKÁ MOUDROST, které z Božího pověření církev vyučuje, stále povzbuzuje ty, kdo věří v Krista, aby se snažili spojovat lidské záležitosti a činnosti do jediné živoucí syntézy s náboženskými hodnotami, v jejichž řádu jsou všechny věci ve vzájemném vztahu uspořádány ke slávě Boží a pro úplné završení člověka, obsahující dobro tělesné i duševní.⁸⁹

Vždyť úkol evangelizace, který je církvi vlastní, vyžaduje nejen aby evangelium bylo hlášáno na stále větším území a co největšímu množství lidí, ale také aby působením tohoto evangelia byly utvářeny způsoby myšlení, měřítko posuzování a normy jednání; stručně řečeno aby celá lidská kultura byla proniknuta evangeliem.⁹⁰

Kulturní prostředí totiž, v němž člověk žije, má velký vliv na jeho způsob myšlení a následně i způsob jednání. Proto rozpor mezi vírou a kulturou tvoří nemalou překážku evangelizace a naopak kultura proniknutá křesťanským duchem je mocným nástrojem pro šíření evangelia.

Evangelium pak, které je určeno všem národům jakékoliv doby a místa, není výlučně spojeno se žádnou zvláštní kulturou, ale je schopno prostupovat všechny kultury tak, že je osvěcuje světlem Božího zjevení, očišťuje lidské mravy a v Kristu je obnovuje.

Proto se Kristova církev snaží přinášet jeho dobrou zvěst do všech vrstev lidské společnosti tak, aby mohla měnit smýšlení jednotlivců i všech lidí a prozářit světlem evangelia jejich díla a záměry, celý jejich život i veškerou oblast společnosti, v níž se pohybují. Tak církev tím, že

89 Srov. Druhý vatikánský koncil, pastorální konstituce *Gaudium et spes*, č. 43n: *AAS* 58 (1966), s. 1061n.

90 Srov. Pavel VI., apoštolská adhortace *Evangelii nuntiandi*, č. 19–20: *AAS* 68 (1976), s. 18n.

rozdíví také lidské i občanské vzdělávání, naplňuje vlastní úkol evangelizace.⁹¹

II.

V této činnosti církve na poli kulturním měly a mají nemalý význam katolické univerzity, které jsou zaměřeny svou povahou k tomu, aby „křesťanské myšlení bylo veřejně, stále a všeobecně přítomno v celém úsilí o vyšší kulturu“.⁹²

Vždyť v církvi od samého počátku – jak připomněl v předmluvě k apoštolské konstituci „*Deus scientiarum Dominus*“⁹³ náš předchůdce Pius XI. blahé paměti – vznikala tzv. *didaskaleia* (učiliště) pro výuku křesťanské moudrosti s tím záměrem, aby tato moudrost hluboce prostupovala život i mravy lidí. Z těchto příbytků křesťanské moudrosti čerpali své vědění nejlepši církevní otcové a učitelé, učenci i spisovatelé.

V průběhu staletí, zvláště díky moudré činnosti biskupů a mnichů, byly v blízkosti katedrál a klášterů zakládány školy, které prohlubovaly jak církevní nauku, tak vzdělání občanské, a spojovaly je jakoby v jeden celek. Z nich vznikaly univerzity, ono slavné zřízení středověku, jimž byla církev od počátku nejšlechternější matkou a ochránkyní.

Ani potom, když také státní představitelé, vedeni péčí o společné blaho, začali zakládat a podporovat vlastní univerzity, církev v souladu se svou povahou nepřestala zakládat a podporovat sídla této moudrosti a vyučovací zařízení, o čemž svědčí četné katolické univerzity, založené také v nedávné době téměř ve všech oblastech světa. Vždyť církev, vědoma si svého spasitelného úkolu ve všech končinách země, touží, aby s ní byla tato sídla vyššího vzdělání úzce spojena, a chce rovněž, aby všude vzkvétala a účinně pracovala, aby tak zpřítomňovala a dále rozvíjela pravdivou Kristovu zvěst také v oblasti lidské kultury.

Aby katolické univerzity mohly lépe dosahovat tohoto cíle, chtěl náš předchůdce Pius XII. podpořit jejich společné dílo, když apoštolským listem ze dne 27. července 1949 založil a ustanovil Federaci

91 Srov. tamtéž, č. 18: *AAS* 68 (1976), s. 17n; a Druhý vatikánský koncil, pastorální konstituce *Gaudium et spes*, č. 58: *AAS* 58 (1966), s. 1079.

92 Druhý vatikánský koncil, deklarace *Gravissimum educationis*, č. 10: *AAS* 58 (1966), s. 737.

93 *AAS* 23 (1931), s. 241.

katolických univerzit, která by „zahrnovala vysoké školy (Athenea), které buď sám Svatý stolec ve světě kanonicky založil nebo v budoucnu založí, nebo ty, které otevřeně uzná jako takové, které se řídí předpisy o katolickém vzdělávání a jsou s nimi zcela v souladu“.⁹⁴

Proto Druhý vatikánský koncil neváhal potvrdit, že „církve věnuje vytrvalou péči vysokým školám“, a velmi doporučil, aby katolické univerzity „vhodně rozmístěné v různých světadílech byly podporovány“ a aby v nich „studující byli vychováni tak, aby z nich byli lidé po vědecké stránce opravdu vynikající, připravení zastávat důležité funkce ve společnosti a být svědky víry ve světě“.⁹⁵ Církev totiž dobře ví, že „osud společnosti i církve je těsně spojen s pokrokem vysokoškolské mládeže“.⁹⁶

III.

Proto není divu, že mezi katolickými univerzitami církev neustále se zvláštním úsilím podporovala *fakulty* a *univerzity církevní*, totiž ty, které se hlavně zabývají křesťanským zjevením a tím, co s ním souvisí, a proto jsou těsněji spjaty s vlastním evangelizačním úkolem.

Těmto fakultám především svěřila závažný úkol připravovat vlastní studenty s obzvláštní péčí pro kněžskou službu, pro vyučování posvátných nauk a přijetí náročnějších úkolů apoštolátu. Rovněž mají tyto fakulty za povinnost „prohlubovat různé obory teologie, aby se docházelo ke stále hlubšímu chápání božského zjevení, aby bylo plněji zpřístupněno dědictví křesťanské moudrosti přejaté z minulosti, aby se rozvíjel dialog s odloučenými bratry i s nekřesťany a aby se nacházela odpověď na otázky vznikající z vědeckého pokroku“.⁹⁷

Vždyť nové znalosti a nové objevy staví před posvátné vědy nové problémy, které jim dávají nové otázky a výzvy. Proto je třeba, aby ti, kdo se zabývají posvátnými vědami, při plnění prvotního úkolu, totiž teologickým bádáním docházet k hlubšímu poznání zjevené pravdy, udržovali také spojení s pracovníky jiných vědních oborů, ať už jsou

94 AAS 42 (1950), s. 387.

95 Druhý vatikánský koncil, deklarace *Gravissimum educationis*, č. 10: AAS 58 (1966), s. 737.

96 Tamtéž.

97 Tamtéž, č. 11: AAS 58 (1966), s. 738.

věřící nebo nevěřící, a snažili se jejich tvrzení poznávat a vykládat a posuzovat je ve světle zjevené pravdy.⁹⁸

Tímto stálým kontaktem se skutečností jsou také teologové podněcováni k tomu, aby hledali vhodnější způsob, jak sdělovat nauku svým současníkům, kteří žijí v různém kulturním prostředí. Vždyť „něco jiného je vlastní poklad víry nebo pravdy, které naše ctihodná nauka obsahuje, a něco jiného je způsob, jakým jsou zvěstovány, a přece je přitom zachován stejný smysl a význam“.⁹⁹ To bude rovněž velmi přispívat k tomu, aby se v Božím lidu pěstování náboženství a duševní ušlechtilost rozvíjely stejným tempem jako pokrok v oblasti vědy a techniky a věřící aby byli v pastorační péči postupně přiváděni k čistšímu a zralejšímu životu víry.

Spojení s úkolem evangelizace má své místo také na fakultách těch nauk, které sice nemají zvláštní souvislost s křesťanským zjevením, přesto však mohou velmi přispět k dílu evangelizace. Církev je také takto posuzuje, jsou zakládány jako fakulty církevní, a proto mají zvláštní vztah k církevní hierarchii.

Proto Apoštolský stolec, když plní úlohu, která je mu vlastní, cítí jako své právo a povinnost zakládat a podporovat církevní fakulty, které na něm závisejí, ať už existují samostatně, nebo jsou součástí univerzit, ať jsou určeny pro studenty posvátných věd či pro laiky. Velmi si přeje, aby celý Boží lid – pod vedením svých pastýřů – spolupracoval na tom, aby tyto příbytky moudrosti účinně přispívaly ke vzrůstu křesťanské víry a křesťanského života.

IV.

Církevní fakulty – které jsou zřizovány ke společnému dobru církve a mají být chápány jako cenná hodnota pro celé církevní společenství – ať si jsou vědomy významu, který mají pro církev, a své zvláštní účasti na službě církve. Ty pak, které se zabývají samotným křesťanským zjevením, ať také pamatují na příkázání, které dal Kristus jako nejvyšší učitel své církvi ve vztahu k jejímu učitelskému poslání těmito slovy:

98 Srov. Druhý vatikánský koncil, pastorační konstituce *Gaudium et spes*, č. 62: *AAS* 58 (1966), s. 1083.

99 Jan XXIII., Promluva na zahájení Druhého vatikánského koncilu: *AAS* 54 (1962), s. 792; Druhý vatikánský koncil, pastorační konstituce *Gaudium et spes*, č. 62: *AAS* 58 (1966), s. 1083.

„Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy, křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal“ (Mt 28,19–20). Důsledkem zvážení všech těchto skutečností je absolutní přílnutí těchto fakult k neporušené nauce Kristově, s níž jsou spojeny a jejímž autentickým interpretem a strážcem v průběhu staletí byl vždy učitelský úřad církve.

Biskupské konference jednotlivých národů a oblastí ať věnují horlivou péči těmto fakultám a jejich rozvoji a zároveň ať bez přestání podporují jejich věrnost vůči učení církve, aby celému společenství věřících poskytovaly svědectví ducha plně oddaného uvedenému Kristovu přikázání. Toto svědectví má neustále vydávat jak fakulta jako celek, tak i všichni její členové jako jednotlivci. Vždyť církevní fakulty a univerzity byly ustanoveny k budování církve a k prospěchu věřících, což mají vždy mít před očima jako měřítko pro svou neutuchající činnost.

Zvláště vyučující, kteří mají větší zodpovědnost jakožto ti, kdo vykonávají zvláštní službu Božího slova a jsou pro mládež učitelé víry, ať jsou studentům a ostatním v Krista věřícím svědky živé evangelijní pravdy a zároveň příklady věrnosti vůči církvi. Je vhodné připomenout k této věci závažná slova papeže Pavla VI.: „Úkol teologa se uskutečňuje pro budování církevního společenství, aby lid Boží rostl ve zkušenosti víry.“¹⁰⁰

V.

K nezbytnému dosažení vlastních cílů je třeba, aby církevní fakulty byly uspořádány tak, aby vhodně odpovídaly novým požadavkům pokroku doby. Proto také Druhý vatikánský koncil stanovil, že jejich předpisy mají být znovu přezkoumány.¹⁰¹

Apoštolská konstituce „*Deus scientiarum Dominus*“, kterou vydal náš předchůdce Pius XI. dne 24. května roku 1931, jistě ve své době významně přispěla k nutné obnově vyšších církevních studií. Avšak

100 List Pavla VI. *Le transfert a Louvain-la-Neuve* velkému rektorovi katolické univerzity v Lovani ze 13. září 1975 (srov. *L'Osservatore Romano*, 22.–23. září 1975; srov. Jan Pavel II., encyklika *Redemptor hominis*, č. 19: *AAS* 71 [1979], s. 305n).

101 Srov. Druhý vatikánský koncil, deklarace *Gravissimum educationis*, č. 11: *AAS* 58 (1966), s. 738.

vzhledem k novým životním okolnostem vyžaduje vhodná přizpůsobení a inovace.

Ve skutečnosti v průběhu téměř padesáti let nastaly veliké změny nejen v občanské společnosti, ale i v samotné církvi. Došlo k velkým událostem, jako je především Druhý vatikánský koncil, které ovlivnily jak vnitřní život církve, tak její vnější vztahy, ať už ke křesťanům jiných církví, nebo k nekřesťanům či nevěřícím a rovněž tak ke všem, kdo podporují kulturu větší lidskosti.

Dochází také k tomu, že teologické vědy stále více přitahují pozornost nejen kleriků, ale i laiků, kteří ve stále větším množství přicházejí na teologické školy, jejichž počet se proto v posledních letech mnohonásobně zvětšil.

Konečně se objevuje i nový způsob smýšlení o vlastní výstavbě univerzity a fakulty, a to jak státní, tak církevní, a roste spravedlivá touha po větší účasti na životě univerzity, kterou pocítují všichni, kdo jsou jakýmkoli způsobem jejími členy.

Rovněž nesmíme zapomínat na velký *rozvoj* pedagogických a didaktických metod, který vyžaduje organizaci stále nových způsobů studia. Také jsou den ode dne pozorovány těsnější vztahy mezi různými vědními obory a touha po větší spolupráci v oblasti celé univerzity.

Aby učinila zadost těmto novým požadavkům, uposlechla Posvátná kongregace pro katolickou výchovu výzvu koncilu a již v r. 1967 přistoupila k obnově podle záměrů koncilu. Dne 20. května 1968 vydala „Některé předpisy k úpravě apoštolské konstituce ‚Deus scientiarum Dominus‘ o církevních akademických studiích“, které se v těchto letech osvědčily jako velmi prospěšné.

VI.

Nyní však je třeba toto dílo doplnit a zdokonalit novým zákonem, který – po odvolání apoštolské konstituce „Deus scientiarum Dominus“ i s připojenými nařízeními a připomenutými předpisy, které tato posvátná kongregace vydala 20. května 1968 – podrží prvky, které jsou v těchto dokumentech považovány dosud za platné, a připojí a stanoví předpisy nové, které vysvětlují a doplňují obnovu již šťastně započatou.

Všichni jistě znají obtíže, které zdánlivě odporují vyhlášení nové apoštolské konstituce. Je to především „plynutí času“, které s sebou nese tak rychlé změny, že se zdá, že nemůže být stanoveno nic stálého

a trvalého. Je to dále i „různost míst“, která si zdánlivě vyžaduje takový tzv. pluralismus, že se jeví jako nemožné vyhlásit takové společné normy, jež by platily na celém světě.

Protože však všude na světě existují církevní fakulty, které Svátý stolec zřídil nebo schválil a které jménem tohoto Apoštolského stolce udělují akademické hodnosti, je nezbytné, aby byla zachována jistá základní shoda a byly jasně určeny všeobecně platné požadavky pro dosažení akademických hodností. Zajisté je třeba se postarat, aby ty věci, které jsou nezbytné a o nichž se předpokládá, že budou dostatečně stabilní, byly stanoveny zákonem, zároveň však aby byla ponechána dostatečná svoboda k tomu, aby ve vlastních statutech jednotlivých fakult byly věci dále definovány s ohledem na místní zvyklosti a univerzitní pravidla, platná v té které oblasti. Tímto způsobem není zákonitý rozvoj akademických studií bržděn ani omezován, spíše je ukazována správná cesta, na níž je možno dosáhnout většího úspěchu. Zároveň však skrze zákonitou rozdílnost fakult bude také na těchto sídlech vyššího vzdělání všem dostatečně patrná jednota katolické církve.

Proto z pověření našeho předchůdce Pavla VI. se Posvátná kongregace pro katolickou výchovu radila především se samotnými církevními fakultami a univerzitami, rovněž také s dikasterií (soudními sbory) římské kurie a se všemi, kteří na věci mají zájem. Později pak ustanovila sbor odborníků, který pod vedením této kongregace přesně přepracoval zákony o církevních akademických studiích.

Když to úspěšně vykonali a Pavel VI. se chystal tuto konstituci vyhlásit, jak si vroucně přál, byl náhle odvolán ze života. Stejně tak náhlá smrt zabránila tomu, aby ji vyhlásil Jan Pavel I. My pak jsme věc znovu pečlivě zvážili a ze své apoštolské autority tyto následující zákony a předpisy nařizujeme a ustanovujeme.

NAŘÍZENÍ (*ORDINATIONES*) KONGREGACE PRO KATOLICKOU VÝCHOVU

K ŘÁDNÉMU PROVÁDĚNÍ APOŠTOLSKÉ KONSTITUCE *VERITATIS GAUDIUM*

Kongregace pro katolickou výchovu předkládá v souladu s čl. 10 apoštolické konstituce *Veritatis gaudium* církevním univerzitám a fakultám následující nařízení a předepisuje, aby byla věrně dodržována.

ČÁST PRVNÍ OBECNÉ NORMY

Stat' I.

Povaha a cíle církevních univerzit a fakult

(*Apoštolická konstituce* čl. 1–10)

Čl. 1.

§ 1. Předpisy o církevních univerzitách a fakultách se s přihlédnutím k jejich specifičnosti, *congrua congruis referendo*, aplikují i na jiné instituce vyššího vzdělávání, které byly kanonicky zřízeny nebo potvrzeny Svatým stolicem s právem udělovat akademické tituly jeho autoritou.

§ 2. Církevní univerzity a fakulty, jakož i další instituce vyššího vzdělávání, jsou zpravidla podrobeny hodnocení Agenturou Svatého stolce pro hodnocení a podporu kvality církevních univerzit a fakult (*AVEPRO*).

Čl. 2.

Pro rozvoj vědeckého výzkumu se důrazně doporučuje zřídit speciální výzkumná centra, vést periodické tiskoviny a vědecké sbírky, dále pořádat konference a všechny další vhodné formy vědecké spolupráce.

Čl. 3.

Úkoly, pro jejichž plnění se studenti připravují, mohou být striktně vědecké, jako je výzkum nebo výuka, anebo více pastorační. Tato rozdílnost ať je brána v úvahu při uspořádání studijního programu i ve stanovení příslušných akademických titulů, avšak vždy při zachování jejich vědecké povahy.

Čl. 4.

Aktivní účast na službě evangelizace se týká činnosti církve v oblasti pastorační, ekumenické a misijní a je zaměřena zejména na hlubší pochopení víry, na její obranu a šíření; zároveň se však vztahuje na celou oblast lidské kultury a společnosti.

Čl. 5.

Biskupské konference spojené i v těchto záležitostech se Svatým stolicem ať věnují univerzitám a fakultám pečlivou pozornost:

- 1) spolu s velkými kancléři ať podporují jejich rozvoj a při zachování vědecké autonomie v duchu Druhého vatikánského koncilu ať horlivě pečují zejména o jejich vědeckou a církevní situaci;
- 2) pokud jde o běžné záležitosti vyskytující se na jejich vlastním území, ať podporují činnost fakult, podněcují je a vhodným způsobem koordinují;
- 3) s ohledem na potřeby církve a kulturní rozvoj svého území ať dbají na dostatečný počet těchto fakult, a to při zachování jejich vysoké vědecké úrovně;
- 4) k uskutečňování těchto cílů ať zřídí zvláštní komisi složenou ze svých členů, jimž budou nápomocni odborníci.

Čl. 6.

Instituce, jíž Kongregace pro katolickou výchovu udělila právo udělovat pouze akademický titul druhého nebo třetího cyklu, se označuje jako „Institut na způsob fakulty (*ad instar Facultatis*)“.

Čl. 7.

§ 1. Při vyhotovení statutu a studijního programu je třeba mít na zřeteli normy obsažené v Dodatku I. těchto nařízení.

§ 2. Při dodržení podmínek uvedených ve svém statutu mají univerzity a fakulty právo samy vlastní autoritou vydávat předpisy, které v souladu se statutem podrobněji definují to, co se týká jejich organizace, řízení a procesních záležitostí.

Čl. 8.

§ 1. Kanonická platnost akademického titulu znamená, že opravňuje jeho nositele k výkonu těch církevních úřadů, pro které je tento akademický titul vyžadován. Jedná se zejména o výuku posvátných věd na fakultách, ve velkých seminářích a jim naroveň postavených institutech.

§ 2. Podmínky požadované pro uznání jednotlivých akademických titulů uvedené v čl. 9 apoštolské konstituce se kromě souhlasu příslušné místní nebo provinční církevní autority týkají zejména kolegia vyučujících, studijního programu a dostupnosti vědeckých prostředků.

§ 3. Tituly, jimž jsou přiznány pouze některé kanonické účinky, nelze nikdy považovat za rovnocenné s kanonickými akademickými tituly.

Stat' II.

Akademická obec a její řízení

(Apoštolská konstituce čl. 11–21)

Čl. 9.

K úkolům velkého kancléře patří:

- 1) trvale podporovat univerzitu nebo fakultu, rozvíjet její vědeckou činnost a církevní identitu, dohlížet na to, aby katolická nauka byla zachovávána v celé své integritě a aby byly věrně dodržovány statut a nařízení vydaná Svatým stolcem;
- 2) podporovat soudržnost všech členů akademické obce;
- 3) předkládat Kongregaci pro katolickou výchovu jména těch, kdo podle ustanovení čl. 18 této konstituce mají být jmenováni nebo potvrzeni do funkce rektora, prezidenta nebo děkana, jakož i jména vyučujících, pro které je třeba žádat prohlášení „nihil obstat“;

- 4) přijímat vyznání víry rektora, prezidenta nebo děkana;¹⁰²
- 5) udělovat, případně odnímat vyučujícím kanonickou misi nebo povolení vyučovat v souladu s normami této konstituce;
- 6) předkládat kongregaci žádosti o prohlášení „*nihil obstat*“ k udělení čestných doktorátů (*honoris causa*);
- 7) informovat Kongregaci pro katolickou výchovu o závažnějších skutečnostech a každých pět let jí posílat podrobnou zprávu o akademické, mravní a ekonomické situaci univerzity nebo fakulty, stejně jako jejich strategický záměr spolu se svým osobním posudkem, a to podle schématu vypracovaného touto kongregací.

Čl. 10.

Je-li univerzita nebo fakulta závislá na kolektivním orgánu (např. na biskupské konferenci), ať je určen jeden z jeho členů, který bude vykonávat úřad velkého kancléře.

Čl. 11.

Pokud by místní ordinář, který sám není velkým kancléřem, ale nese zodpovědnost za pastorační život ve své diecézi, zjistil, že se na univerzitě nebo na fakultě děje něco, co je v rozporu s církevní naukou, mravy nebo disciplínou, musí na to upozornit velkého kancléře, aby tento mohl učinit patřičná opatření. V případě, že by tak velký kancléř neučinil, může se ordinář obrátit na Svatý stolec, přičemž je zachována jeho povinnost v tak závažných nebo naléhavých případech, které by představovaly nebezpečí pro jeho diecézi, osobně přijmout příslušná opatření.

Čl. 12.

Jmenování nebo potvrzení, o němž pojednává čl. 18 této konstituce, je pro zmíněné funkce nutné i v případě mandátu pro nové funkční období.

Čl. 13.

Ustanovení čl. 19 této konstituce musí být upřesněno ve statutu univerzity nebo jednotlivých fakult. V závislosti na konkrétním případě je pak třeba upřednostnit buď řízení kolektivní, nebo individuální, přičemž

102 Srov. *CIC*, kán. 833 odst. 7.

mají být zachovány obě formy, a to s ohledem na univerzitní praxi toho regionu, kde se fakulta nachází, nebo toho řeholního institutu, k němuž fakulta náleží.

Čl. 14.

Kromě univerzitní a fakultní rady (akademického senátu), které musí být vždy povinně zřízeny, i když pod různými jmény, může statut vhodně vytvořit i další speciální rady nebo komise pro řízení a rozvoj vědeckých, pedagogických, disciplinárních, ekonomických či jiných záležitostí.

Čl. 15.

§ 1. Rektorem je v této konstituci nazýván ten, kdo stojí v čele univerzity; prezidentem ten, kdo stojí v čele institutu nebo samosprávné fakulty (*sui iuris*); děkanem ten, kdo stojí v čele fakulty, která je součástí univerzity; ředitelem ten, kdo stojí v čele přidruženého nebo včleněného akademického institutu.

§ 2. Ve statutu musí být stanovena délka trvání jejich mandátů, jakož i to, jakým způsobem a kolikrát za sebou může být daná osoba ve funkci potvrzena.

Čl. 16.

K úkolům rektora nebo prezidenta patří:

- 1) řídit, podporovat a koordinovat veškerou činnost akademické obce;
- 2) zastupovat univerzitu, institut nebo samosprávnou fakultu (*sui iuris*);
- 3) svolávat radu univerzity, institutu či samosprávné fakulty (*sui iuris*) a předsedat jí v souladu s předpisy statutu;
- 4) dohlížet na správu majetku;
- 5) informovat velkého kancléře o závažnějších záležitostech;
- 6) dbát na každoroční aktualizaci údajů vedenou v elektronické podobě pro databázi Kongregace pro katolickou výchovu.

Čl. 17.

K úkolům děkana fakulty patří:

- 1) podporovat a koordinovat veškerou činnost fakulty, především ve studijních záležitostech, a včas se starat o její potřeby;
- 2) svolávat zasedání fakultní rady a předsedat jim;
- 3) jménem rektora přijímat nebo vylučovat studenty v souladu se statutem;
- 4) informovat rektora o tom, co se na fakultě děje nebo co je plánováno;
- 5) starat se o provádění ustanovení nařízených vyššími autoritami;
- 6) alespoň jednou ročně aktualizovat v elektronické formě údaje určené pro databázi Kongregace pro katolickou výchovu.

Stat' III.

Vyučující

(*Apoštolská konstituce* čl. 22–30)

Čl. 18.

§ 1. Vyučující připsaní k fakultě stabilním způsobem jsou zejména ti, kteří jsou plným právem a definitivně fakultou kooptováni a obvykle jsou nazýváni řádnými vyučujícími. K nim jsou pak přidáni mimořádní vyučující. Podle konkrétní univerzitní praxe mohou dále existovat i jiní vyučující.

§ 2. Fakulty musí mít minimální počet stabilních vyučujících: dvanáct na teologické fakultě (z nichž případně alespoň tři s dosaženými filozofickými tituly),¹⁰³ sedm na filozofické fakultě a pět na fakultě kanonického práva, dále pět nebo čtyři na vyšších institutech religionistiky (náboženských věd) podle toho, zda mají první a druhý cyklus, nebo pouze první cyklus. Ostatní fakulty musí mít alespoň pět stabilních vyučujících.

§ 3. Kromě stabilních vyučujících působí obvykle na fakultách pod různými označeními ještě další, mezi nimiž je v první řadě důležité zmínit hostující vyučující z jiných fakult.

§ 4. Konečně je vhodné, aby byli rovněž asistenti, plníci specifické akademické úkoly; tito musí mít dosažený příslušný akademický titul.

Čl. 19.

§ 1. Příslušným doktorátem se rozumí ten, který odpovídá disciplíně, jež má být vyučována.

§ 2. Na teologických fakultách a na fakultách kanonického práva, pokud jde o disciplínu posvátné teologie nebo o předměty s ní související, je obvykle vyžadován kanonický doktorát; v případě, že chybí kanonický doktorát, vyžaduje se alespoň kanonický licenciát.

§ 3. Na ostatních fakultách, jestliže nemá vyučující ani kanonický doktorát, ani kanonický licenciát, může být jako stabilní vyučující přijat pouze pod podmínkou, že jeho vzdělání odpovídá tomu, které je vlastní církevní fakultě. Při výběru vhodných kandidátů pro výuku je třeba kromě nezbytné kompetence pro daný předmět jim svěřený vzít v úvahu také soulad s pravdami víry a přilnutí k nim, a to jak v jejich publikacích, tak i v pedagogických aktivitách.

Čl. 20.

§ 1. Vyučujícím z jiných církví a náboženských společností, kteří jsou kooptováni podle norem příslušné církevní autority,¹⁰⁴ uděluje povolení k výuce (*venia docendi*) velký kancléř.

§ 2. Vyučující z jiných církví a náboženských společností nemohou vyučovat předměty týkající se církevní nauky v prvním cyklu, mohou však vyučovat jiné předměty.¹⁰⁵ V druhém cyklu mohou být prizváni jako hostující vyučující (*docentes invitati*).¹⁰⁶

Čl. 21.

§ 1. Ve statutu musí být stanoveno, kdy se vyučující stává stabilním, a to při dodržení potřebného prohlášení „*nilhil obstat*“ vyžadovaného podle normy čl. 27 této konstituce.

104 Srov. *Direktář k provádění ekumenických principů a norem*, č. 191n: AAS 85 (1993), s. 1107n.

105 Srov. tamtéž, č. 192: AAS 85 (1993), s. 1107–1108.

106 Srov. tamtéž, č. 195: AAS 85 (1993), s. 1109.

§ 2. „*Nihil obstat*“ Svatého stolce je prohlášení o tom, že v souladu s touto konstitucí i s vlastním statutem neexistuje žádná překážka ke jmenování navrženého; samo o sobě však dotyčnému neuděluje právo k vyučování. Pokud by se nějaká překážka vyskytla, musí být oznámena velkému kancléři, jenž si v této věci dotyčného vyučujícího vyslechne.

§ 3. Pokud by specifické časové nebo místní okolnosti bránily tomu, aby bylo od Svatého stolce vyžádáno prohlášení „*nihil obstat*“, má se velký kancléř pro nalezení vhodného řešení obrátit na Kongregaci pro katolickou výchovu.

§ 4. Fakulty, které jsou zahrnuty do speciálního práva konkordátu, se řídí jeho normami, jakož i speciálními předpisy, pokud je Kongregace pro katolickou výchovu vydala.

Čl. 22.

Ve statutu musí být uveden časový interval vyžadovaný k povýšení do dalšího didaktického stupně, jenž musí být nejméně tříletý.

Čl. 23.

§1. Vyučující, zejména stabilní, ať usilují o vzájemnou spolupráci. Doporučuje se rovněž spolupráce s vyučujícími z jiných fakult, zejména v těch disciplínách, které jsou si blízké nebo vzájemně související.

§ 2. Nikdo nemůže být stabilním vyučujícím současně na více fakultách.

Čl. 24.

§ 1. Statut musí velmi pečlivě stanovit způsob a postup při suspendování či odvolání vyučujícího, především tehdy, když se důvody týkají nauky církve.

§ 2. Především je třeba řešit všechny sporné záležitosti nejprve soukromě mezi rektorem či prezidentem nebo děkanem a samotným vyučujícím. Nebude-li dosaženo dohody, záležitost se vhodně projedná na příslušné radě nebo v komisi tak, aby se první pokus o vyřešení konal v rámci univerzity nebo fakulty. Pokud to nebude dostačující, záležitost se předá velkému kancléři, který ať ji prostuduje společně s odborníky

bud' na univerzitě, anebo na fakultě, případně s externími odborníky, aby bylo nalezeno vhodné řešení. Vyučující musí mít vždy zaručeno právo být řádně obeznámen se všemi důvody i s důkazy, stejně jako právo předkládat a obhajovat své důvody. Tímto není dotčeno právo obrátit se rekusem ke Svatému stolci, který záležitost rozhodne s konečnou platností.¹⁰⁷

§ 3. V obzvlášť závažných a naléhavých případech může z důvodu zachování dobra studentů a věřících velký kancléř dočasně suspendovat dotyčného vyučujícího, než bude ukončen řádný proces.

Čl. 25.

K tomu, aby se vyučujícími fakulty stali diecézní kněží a řeholníci nebo ti, kdo jsou s nimi právně ve stejném postavení, potřebují souhlas svého ordináře, hierarchie nebo představeného při zachování norem, které by v této záležitosti vydala příslušná církevní autorita.

Stat' IV.

Studenti

(Apoštolská konstituce čl. 31–35)

Čl. 26.

§ 1. Legitimní osvědčení vyžadované čl. 31 této konstituce:

- 1) osvědčení ohledně života a mravů: pro kleriky, seminaristy a zasvěcené osoby vydává jejich ordinář, hierarcha nebo představený, případně jimi zplnomocněná osoba, pro ostatní je vydává některý klerik;
- 2) osvědčení o předchozím studiu: studijní výkaz vyžadovaný podle předpisu čl. 32 této konstituce.

§ 2. Vzhledem k tomu, že se v jednotlivých zemích požadavky pro přijetí ke studiu na univerzitě mezi sebou liší, má fakulta právo a povinnost

107 Srov. *CIC*, kán. 1732–1739; *CCEO*, kán. 996–1006; *CIC*, kán. 1445 § 2; Jan Pavel II., apoštolská konstituce *Pastor bonus*, čl. 123: *AAS* 80 (1988), s. 891–892.

prozkoumat z dokumentů, zda byly řádně absolvovány všechny předměty považované touto fakultou za nezbytné.

§ 3. Na fakultách posvátných věd je vyžadována patřičná znalost latinského jazyka, aby studenti mohli porozumět pramenům těchto věd i církevním dokumentům a mohli s nimi pracovat.¹⁰⁸

§ 4. Pokud by nějaký předmět nebyl absolvován vůbec nebo v dostatečném rozsahu, ať fakulta požaduje, aby studium tohoto předmětu bylo včas doplněno a prověřeno složením zkoušky.

Čl. 27.

Kromě řádných studentů, tedy těch, kteří usilují o získání akademických titulů, mohou být k návštěvě výuky přijati i studenti mimořádní, a to v souladu s předpisy stanovenými ve statutu.

Čl. 28.

Přestup studenta z jedné fakulty na jinou se může uskutečnit pouze na začátku akademického roku nebo semestru, a to po pečlivém přezkoumání jeho akademické a disciplinární situace, aby v žádném případě nemohl být připuštěn k získání akademického titulu někdo, kdo neabsolvoval vše, co k jeho dosažení vyžadují statut fakulty a její studijní program.

Čl. 29.

V normách, které se týkají možnosti pozastavení studií nebo vyloučení studenta z fakulty, musí být pevně zakotveno právo studenta na svou obhajobu.

Stat' V.

Úředníci a pracovníci administrativy a služeb

(Apoštolská konstituce čl. 36)

108

Srov. Druhý vatikánský koncil, dekret *Optatam totius*, č. 13: AAS 58 (1996), s. 721; Pavel VI., *Romani sermonis*: AAS 68 (1976), s. 481nn.

Stat' VI.
Organizace studia
(*Apoštolská konstituce* čl. 37–44)

Čl. 30.

Studijní program vyžaduje schválení Kongregace pro katolickou výchovu.¹⁰⁹

Čl. 31.

Studijní program jednotlivých fakult musí stanovit, které předměty (hlavní a pomocné) jsou povinné, takže je musí všichni navštěvovat, a které jsou naopak dobrovolné neboli volitelné.

Čl. 32.

Studijní program ať rovněž stanoví praktická cvičení a semináře, na kterých nebude vyžadována pouze přítomnost studentů, ale i jejich aktivní účast ve spolupráci s ostatními kolegy a při přípravě vlastních písemných prací.

Čl. 33.

§ 1. Přednášky a praktická cvičení ať jsou přiměřeně uspořádány tak, aby bylo pod vedením vyučujícího podporováno i samostudium a osobní práce studentů.

§ 2. Část výuky může být uskutečňována formou distančního (dálkového) studia, jestliže je tak uvedeno ve studijním programu schváleném Kongregací pro katolickou výchovu, v němž budou zároveň stanoveny i podmínky týkající se zejména zkoušek.

Čl. 34.

§ 1. Statut nebo další předpisy univerzity či fakulty ať rovněž stanoví, jakým způsobem má zkoušející vyjádřit své hodnocení kandidátů.

109 Srov. *CIC*, kán. 816 § 2; *CCEO*, kán. 650.

§ 2. V závěrečném hodnocení kandidátů pro jednotlivé akademické tituly je třeba brát v úvahu všechny výsledky dosažené při různých písemných i ústních zkouškách daného cyklu.

§ 3. Je užitečné, aby byli ke zkouškám konaným za účelem získání akademických titulů, především doktorátu, přizváni také externí vyučující.

Stat' VII.

Akademické tituly a další tituly

(Apoštolská konstituce čl. 45–52)

Čl. 35.

Na kanonicky zřízených nebo potvrzených církevních univerzitách či fakultách jsou akademické tituly udělovány autoritou Svatého stolce.

Čl. 36.

§ 1. Statut ať stanoví náležitosti nezbytné k přípravě dizertační práce, jakož i předpisy týkající se její veřejné obhajoby a publikování.

§ 2. Publikovat dizertační práci v elektronické podobě je přípustné, pokud to umožňuje studijní program, v němž jsou stanoveny podmínky a záruky k její trvalé dostupnosti.

Čl. 37.

Jeden vytištěný exemplář publikované dizertace musí být zaslán Kongregaci pro katolickou výchovu. Doporučuje se zaslat kopii i církevním fakultám, nebo alespoň těm, které se v daném regionu zabývají stejnými vědními obory.

Čl. 38.

Autentické dokumenty o udělení akademických titulů mají být v souladu se statutem podepsány akademickými orgány, tajemníkem univerzity nebo fakulty a opatřeny příslušnou pečeti.

Čl. 39.

V zemích, kde to vyžadují mezinárodní smlouvy sjednané Svatým stolicem, jakož i v institucích, kde to akademické orgány považují za vhodné, se k autentickým dokumentům potvrzujícím akademické tituly přiloží i doklad s dalšími informacemi o studijním programu (např. *Dodatek k diplomu*).

Čl. 40.

Čestný doktorát nelze udělit bez souhlasu velkého kancléře, jenž má předtím od Svatého stolce obdržet prohlášení „*nihil obstat*“ a vyslechnout názor univerzitní nebo fakultní rady.

Čl. 41.

Aby mohla fakulta kromě akademických titulů udílených autoritou Svatého stolce udělovat další tituly, je nutné, aby:

- 1) Kongregace pro katolickou výchovu udělila prohlášení „*nihil obstat*“ pro udělování příslušného titulu;
- 2) příslušný studijní program stanovil povahu tohoto titulu s výslovným vyjádřením, že nejde o akademický titul udělovaný autoritou Svatého stolce;
- 3) samotný diplom obsahoval prohlášení, že není udělen autoritou Svatého stolce.

Stat' VIII.

Didaktické záležitosti

(Apoštolská konstituce čl. 53–56)

Čl. 42.

Univerzita nebo fakulta at' má funkční a důstojné posluchárny přizpůsobené výuce různých předmětů a počtu studentů.

Čl. 43.

K dispozici at' je knihovna otevřená jak pro vyučující, tak i pro studenty, kteří v ní mohou nalézt nejdůležitější díla potřebná pro vědeckou práci.

Čl. 44.

Knihovní předpisy at' jsou vyhotoveny tak, aby usnadňovaly přístup a využití knihovny zejména vyučujícím a studentům.

Čl. 45.

Je třeba podporovat spolupráci a koordinaci mezi knihovnami téhož města nebo regionu.

Stat' IX.

Ekonomické záležitosti

(Apoštolská konstituce čl. 57–60)

Čl. 46.

§ 1. K zajištění řádného chodu instituce se musí akademické orgány ve stanovených intervalech informovat o její ekonomické situaci a pravidelně ji podrobovat pečlivé kontrole.

§ 2. Rektor nebo prezident podává každoročně velkému kancléři výroční zprávu o ekonomické situaci univerzity nebo fakulty.

Čl. 47.

§ 1. Je třeba nalézt vhodná opatření, aby studentům, jejichž intelektuální nadání představuje naději, že by v budoucnu mohli být církvi velmi prospěšní, nebylo hrazení školních poplatků překážkou k dosažení akademického titulu.

§ 2. Proto je nutné dbát, aby se potřebným studentům dostávalo zvláštní finanční podpory ze strany církve, veřejných zdrojů nebo soukromých osob.

Stat' X.

Planifikace a spolupráce fakult

(Apoštolská konstituce čl. 61–67)

Čl. 48.

§ 1. Pro zřízení nové univerzity nebo fakulty je nutné, aby:

- a) byla prokazatelná její potřebnost a skutečný užitek, které nestačí uspokojit připojením (*afiliatio*), přidružením (*aggregatio*) nebo včleněním (*incorporatio*);
- b) byly splněny nezbytné požadavky, a to zejména:
 - 1) počet stabilních vyučujících, jejichž kvalifikace odpovídá povaze a požadavkům fakulty;
 - 2) přiměřený počet studentů;
 - 3) knihovna a další vědecké pomůcky, stejně jako posluchárny;
 - 4) ekonomické prostředky reálně postačující pro chod univerzity nebo fakulty;
- c) byl předložen statut společně se studijním programem, vypracované v souladu s touto konstitucí a s těmito nařízeními.

§ 2. Kongregace pro katolickou výchovu rozhodne o vhodnosti zřízení nové univerzity nebo fakulty po vyslechnutí názoru biskupské konference a diecézního nebo eparchiálního biskupa, a to především z pastoračního hlediska, tak i odborníků, zejména z nejbližších fakult, tyto především z hlediska vědeckého.

Čl. 49.

Když se naopak jedná o schválení univerzity nebo fakulty, je nutné:

- a) obdržet souhlas jak biskupské konference, tak i diecézního nebo eparchiálního biskupa;
- b) splnit podmínky stanovené výše v čl. 48 § 1 písm. b) a c).

Čl. 50.

Podmínky pro připojení (*afiliatio*) se týkají především počtu a kvalifikace vyučujících, studijního programu, knihovny a povinnosti připojené fakulty pomáhat instituci, která ji připojila. Proto je obvykle

vyžadováno, aby připojená fakulta i připojující instituce byly ve stejné zemi nebo ve stejné kulturní oblasti.

Čl. 51.

§ 1. Přidružení (*aggregatio*) spočívá v propojení institutu, jenž zahrnuje pouze první a druhý cyklus, s některou fakultou, a to za účelem, aby jejím prostřednictvím mohl dosáhnout na udělování odpovídajícího akademického titulu.

§ 2. Včlenění (*incorporatio*) je přivtělení institutu, který zahrnuje druhý nebo třetí cyklus nebo oba cykly, k některé fakultě, a to za účelem, aby jejím prostřednictvím mohl dosáhnout na udělování odpovídajícího akademického titulu.

§ 3. Přidružení a včlenění nelze povolit, dokud není institut dostatečně vybaven pro udělování příslušných akademických titulů, aby bylo jisté, že díky propojení s fakultou bude požadovaného cíle skutečně dosaženo.

Čl. 52.

§ 1. Je nutné podporovat spolupráci mezi samotnými církevními fakultami vzájemnou výměnou vyučujících, sdílením vlastní vědecké činnosti a podporou společných výzkumů ve prospěch Božího lidu.

§ 2. Stejně tak je nutné podporovat spolupráci s jinými fakultami, i nekatolickými, avšak při pečlivém zachování vlastní identity.

ČÁST DRUHÁ ZVLÁŠTNÍ NORMY

Stat' I.

Teologická fakulta

(Apoštolská konstituce čl. 69–76)

Čl. 53.

Teologické disciplíny musí být vyučovány takovým způsobem, aby zřetelně vynikla jejich organická propojenost a aby byla objasněna různá hlediska nebo byly vyjádřeny rozměry, které podstatně náležejí k povaze posvátné nauky; jde zejména o biblické, patristické, historické, liturgické a pastorační rozměry. Studenti musí být vedeni k hluboké znalosti učiva a zároveň ke schopnosti vytváření osobité syntézy i k osvojení metod vědeckého výzkumu, aby se stali způsobilými pro správný výklad posvátné nauky.

Čl. 54.

Při výuce je třeba dodržovat předpisy obsažené v dokumentech Druhého vatikánského koncilu,¹¹⁰ jakož i v novějších dokumentech Apoštolského stolce,¹¹¹ týkající-li se akademických studií.

110 Srov. především Druhý vatikánský koncil, konstituce *Dei verbum*: AAS 58 (1966), s. 817n; dekret *Optatam totius*: AAS 58 (1966), s. 713n.

111 Srov. především Pavel VI., apoštolský list *Lumen Ecclesiae*, de *S. Thoma Aquinate*, 20. listopadu 1974: AAS 66 (1974), s. 673n; *Sacrae Congr. pro Institutione Catholica Litteras: De institutione theologica* (22. února 1976); *De institutione canonistica* (1. března 1975); *De institutione philosophica* (20. ledna 1972); *De institutione liturgica* (3. června 1979); *De institutione in mediis communicationis* (19. března 1986); *De institutione in doctrina sociali Ecclesiae* (30. prosince 1988); *De patrum Ecclesiae studio* (10. listopadu 1989); *De institutione circa matrimonium et familiam* (19. března 1995).

Čl. 55.

Povinné předměty jsou následující.

1) V prvním cyklu:

a) Filozofické předměty vyžadované pro teologii a zahrnující zejména systematickou filozofii a dějiny filozofie (antická, středověká, moderní, současná). Systematická metoda výuky musí kromě všeobecného úvodu obsahovat i hlavní části filozofie: 1) metafyziku (chápanou jako filozofii bytí a přirozenou teologii), 2) filozofii přírody, 3) filozofii člověka, 4) filozofickou etiku a politickou filozofii, 5) logiku a filozofii poznání.

– Vyjma humanitních věd musí striktně filozofické předměty¹¹² představovat alespoň 60 % celkového počtu kreditů v průběhu prvních dvou let. Pro každý rok je požadován takový počet kreditů, jaký je přiměřený pro odpovídající rok denního studia na univerzitě.

– Je velmi žádoucí, aby byly přednášky z filozofie soustředěny do prvních dvou let filozoficko-teologického studia. Ukončené studium filozofie je v rámci teologických studií včleněno jako úvodní přednášky do teologie v průběhu tohoto dvouletého období.

b) Teologické předměty, jmenovitě:

– Písmo svaté: úvod a exegeze;

– fundamentální teologie s přihlédnutím k otázkám ekumenismu, nekřesťanských náboženství a ateismu, jakož i k dalším proudům současné kultury;

– dogmatická teologie;

– morální a spirituální teologie;

– pastorální teologie;

– liturgika;

– církevní dějiny, patrologie a archeologie;

– kanonické právo.

c) Pomocné předměty, jmenovitě některé humanitní vědy, a kromě latinského jazyka rovněž biblické jazyky v takovém rozsahu, jaký je vyžadován pro následující cykly.

112 Srov. *Narižení*, čl. 66 odst. 1 písm. a).

2) V druhém cyklu:

Speciální předměty, které je vhodné seřadit v různých sekcích podle typu specializace společně s praktickými cvičeními a semináři, včetně speciální písemné práce.

3) Ve třetím cyklu:

Studijní program fakulty stanoví, zda a které speciální předměty mají být vyučovány společně s praktickými cvičeními a semináři, jakož i to, které starobylé i moderní jazyky musí student ovládat, aby mohl vypracovat svou dizertaci.

Čl. 56.

V pětiletém základním cyklu je třeba pečlivě dbát, aby byly všechny předměty vyučovány v příslušném pořadí, rozsahu a vhodnou metodou a aby takto harmonicky a účinně naplnily cíl, kterým je nabídka solidního, uceleného a úplného vzdělání v oblasti teologie. Studenti tak budou schopni pokračovat dál ve studiu v druhém cyklu, anebo vykonávat náležitě úkoly v církvi.

Čl. 57.

Počet vyučujících, kteří přednášejí filozofii, musí být nejméně tři s požadovaným filozofickým titulem.¹¹³ Musí jít o stabilní vyučující, kteří se výuce filozofie a výzkumu budou věnovat na plný úvazek.

Čl. 58.

Kromě zkoušek nebo jim rovnocenného přezkoušení z jednotlivých předmětů se na konci prvního i druhého cyklu koná souborná zkouška nebo jí naroveň postavené přezkoušení, kdy student prokáže, že skutečně získal vědeckou formaci požadovanou pro příslušný cyklus.

Čl. 59.

Každé fakultě přísluší stanovit podmínky, za jakých mohou být do druhého cyklu přijati studenti, kteří řádně absolvovali filozoficko-teologická studia ve velkém semináři nebo v jiném schváleném vyšším institutu, přičemž se náležitě zohlední již absolvovaná studia a případně se uloží povinnost doplnění konkrétního předmětu a zkoušky.

113 Srov. Nařízení, čl. 19 a čl. 67 odst. 2.

Stat' II.

Fakulta kanonického práva (*Apoštolská konstituce čl. 77–80*)

Čl. 60.

Na fakultě kanonického práva, ať už latinského nebo východního, je třeba důsledně zajistit, aby byly vědeckým způsobem předkládány dějiny práva i samotné texty církevních zákonů, jakož i jejich výklad, souvztážnost a teologické základy.

Čl. 61.

Povinné předměty jsou následující.

1) V prvním cyklu:

- a) součásti filozofie: filozofická antropologie, metafyzika a filozofická etika;
- b) součásti teologie: úvod do Písma svatého; fundamentální teologie: Boží Zjevení, jeho předávání a věrohodnost; trinitární teologie; christologie, pojednání o milosti; speciálně ekleziologie; všeobecná i speciální teologie svátostí; základní i speciální morální teologie;
- c) obecné instituty kanonického práva;
- d) latinský jazyk.

2) Ve druhém cyklu:

- a) Kodex kanonického práva nebo Kodex kánonů východních církví ve všech jejich částech a další platné normy;
- b) související předměty: teologie kanonického práva; filozofie práva; instituty římského práva; důležité části světského práva; dějiny kanonických institutů; dějiny pramenů kanonického práva; vztahy církve a občanské společnosti; kanonická správní a soudní praxe;
- c) úvod do Kodexu kánonů východních církví pro studenty fakulty kanonického práva latinského; úvod do Kodexu kanonického práva pro studenty fakulty kanonického práva východního;
- d) latinský jazyk;
- e) volitelné přednášky, cvičení nebo semináře předepsané jednotlivými fakultami.

3) Ve třetím cyklu:

a) kanonický latinský jazyk;

b) volitelné přednášky nebo cvičení předepsané jednotlivými fakultami.

Čl. 62.

§ 1. Studenti, kteří úspěšně absolvovali filozoficko-teologická studia ve velkém semináři nebo na teologické fakultě, mohou být přijati přímo do druhého cyklu, pokud děkan neshledá jako nezbytné nebo vhodné požadovat po nich nejdříve absolvování předmětů latinského jazyka nebo obecných institutů kanonického práva. Jestliže studenti doloží, že už některé předměty prvního cyklu absolvovali na příslušné fakultě nebo univerzitním institutu, mohou být od těchto předmětů osvobozeni.

§ 2. Ti, kdo dosáhli akademický titul ze světského práva, mohou být osvobozeni od některých přednášek druhého cyklu (např. římské nebo světské právo), nemohou však být osvobozeni od tříletého studia licenciátu.

§ 3. Po ukončení druhého cyklu musí studenti ovládat latinský jazyk na takové úrovni, aby byli schopni dobře porozumět Kodexu kanonického práva a Kodexu kánonů východních církví, jakož i dalším kanonickým dokumentům. Ve třetím cyklu musí studenti ovládat latinský jazyk na takové úrovni, aby dokázali správně vyložit prameny práva, stejně jako musí dostatečně vládnout i dalšími jazyky potřebnými k vypracování dizertace.

Čl. 63.

Kromě zkoušek anebo jim rovnocenného přezkoušení z jednotlivých předmětů se na konci druhého cyklu koná souborná zkouška nebo jí naroveň postavené přezkoušení, kdy student prokáže, že skutečně získal vědeckou formaci požadovanou pro příslušný cyklus.

Stat' III.

Filozofická fakulta

(Apoštolská konstituce čl. 81–84)

Čl. 64.

§ 1. Výzkum a výuka filozofie na církevní filozofické fakultě musí být zakořeněny „ve stále platném filozofickém dědictví“,¹¹⁴ jak se vyvíjelo v průběhu dějin, a to se zvláštním zřetelem k dílu sv. Tomáše Akvinského. Filozofie vyučovaná na církevní fakultě musí být zároveň otevřená poznatkům, které jsou výsledkem nedávných i aktuálně probíhajících výzkumů. Je třeba klást důraz na sapienciální a metafyzický rozměr filozofie.

§ 2. V prvním cyklu musí být filozofie přednášena tak, aby studenti usilující o bakalareát dospěli k pevné a ucelené syntéze nauky, naučili se zkoumat a vyhodnotit různé filozofické systémy a postupně se stávali schopnými osobního filozofického uvažování.

§ 3. Pokud studenti prvního cyklu teologických studií navštěvují přednášky prvního cyklu na filozofické fakultě, je třeba dbát, aby byla zachována specifičnost obsahu a účelu každého vzdělávacího programu. Na konci tohoto typu filozofické formace se sice neuděluje akademický titul z filozofie,¹¹⁵ studenti však mohou požádat o certifikát potvrzující absolvované přednášky a získané kredity.

§ 4. Formace získaná v prvním cyklu studia může být rozvíjena a zdokonalena v následujícím cyklu, v němž se počíná specializace prostřednictvím většího zaměření na některou oblast filozofie a intenzivnějšího vtažení studenta do filozofického uvažování.

§ 5. Je třeba jasně rozlišovat mezi studiem na církevních filozofických fakultách a filozofickým studijním programem, jenž je nedílnou součástí studia na teologické fakultě nebo ve velkém semináři. Pokud jsou církevní filozofická fakulta i teologická fakulta součástí téže instituce a jsou-li přednášky z filozofie, které jsou součástí prvního pětiletého

114 CIC, kán. 251 a Druhý vatikánský koncil, dekret *Optatam totius*, č. 15: *AAS* 58 (1966).

115 Srov. *Veritatis gaudium*, čl. 74 písm. a).

cyklu studia teologie absolvovány na filozofické fakultě, pak je autoritou, která rozhoduje o studijním programu, děkan teologické fakulty, jenž toto rozhodnutí učiní v souladu s platnými právními normami a v úzké spolupráci s filozofickou fakultou.

Čl. 65.

Při výuce filozofie je třeba dodržovat příslušné předpisy obsažené v dokumentech Druhého vatikánského koncilu¹¹⁶ i v novějších dokumentech Apoštolského stolce,¹¹⁷ týkají-li se akademických studií.

Čl. 66.

Předměty vyučované v různých cyklech jsou následující.

1) V prvním cyklu:

a) Povinné základní předměty:

- všeobecný úvod, jehož cílem je zejména ukázat sapienciální rozměr filozofie;
- hlavní filozofické předměty: 1) metafyzika (chápána jako filozofie bytí a přirozená teologie), 2) filozofie přírody, 3) filozofie člověka, 4) filozofická etika a politická filozofie, 5) logika a filozofie poznání; vzhledem ke zvláštnímu důrazu na metafyziku musí tomuto předmětu odpovídat přiměřený počet kreditů;
- dějiny filozofie: antická, středověká, moderní a současná; důkladné studium nejvlivnějších myšlenkových proudů bude doplněno, bude-li to možné, četbou textů významnějších autorů; podle potřeby bude doplněno i studium místních filozofií.

Povinné základní předměty musí představovat alespoň 60 % a nesmí překročit 70 % počtu kreditů prvního cyklu.

116 Srov. především Druhý vatikánský koncil, dekret *Optatam totius*: AAS 58 (1966), s. 713nn; deklarace *Gravissimum educationis*: AAS 58 (1966), s. 728nn.

117 Srov. především Pavel VI., *Lumen ecclesiae*, de S. Thoma Aquinate, 20. listopadu 1974: AAS 66 (1974), s. 673n; *Sacrae Congr. Pro Institutione Catholica Litteras de institutione philosophica* (20. ledna 1972); Jan Pavel II., encyklika *Fides et ratio*: AAS 91 (1999), 5nn; též, encyklika *Veritatis splendor*: AAS 85 (1993), s. 1133n.

b) Povinné doplňující předměty:

- studium vztahů mezi rozumem a křesťanskou vírou nebo mezi filozofií a teologií ze systematického a historického hlediska, přičemž je třeba pečlivě dbát na zachování jak autonomie obou oborů, tak i na jejich souvztažnost;
- latinský jazyk v takovém rozsahu, aby studenti byli schopni pochopit filozofická díla (především křesťanských autorů) psaná v tomto jazyce, znalost latinského jazyka musí být přezkoušena v průběhu prvních dvou let;
- moderní jazyk, odlišný od vlastního mateřského jazyka, jehož znalost se musí přezkoušet před ukončením třetího roku studia;
- úvod do metodologie studia a vědecké práce, jehož cílem je naučit studenta využívat výzkumné prostředky a vést argumentační rozmluvy.

c) Volitelné doplňující předměty:

- základy literatury a umění;
- základy některých humanitních věd nebo některých přírodních věd (např. psychologie, sociologie, dějin, biologie, fyziky), přičemž je třeba pečlivě dbát na vytvoření spojitosti mezi těmito vědami a filozofií;
- některé další volitelné filozofické předměty: např. filozofie vědy, filozofie kultury, filozofie umění, filozofie techniky, filozofie jazyka, filozofie práva, filozofie náboženství.

2) Ve druhém cyklu:

- některé speciální předměty, které je vhodné seřadit do různých sekcí podle typu specializace, včetně praktických cvičení a seminářů, jakož i vypracování speciální písemné práce;
- výuka staré řečtiny či druhého moderního jazyka pro začátečníky nebo pokročilé podle toho, co bylo požadováno v prvním cyklu.

3) Ve třetím cyklu:

studijní program fakulty stanoví, zda a které speciální předměty mají být vyučovány společně s praktickými cvičeními a semináři; je nutné naučit se ovládat další jazyk nebo se zdokonalit v některém z již dříve studovaných jazyků.

Čl. 67.

§ 1. Fakulta musí mít alespoň sedm stabilních náležitě kvalifikovaných vyučujících, kteří zajišťují výuku všech povinných základních předmětů.¹¹⁸

Především první cyklus musí mít alespoň pět stabilních vyučujících rozdělených tímto způsobem: jeden pro metafyziku, jeden pro filozofii přírody, jeden pro filozofii člověka, jeden pro filozofickou etiku a politickou filozofii, jeden pro logiku a filozofii poznání.

Co se týče ostatních předmětů, povinných i volitelných, může fakulta požádat o pomoc ostatní vyučující.

§ 2. Vyučující je způsobilý k výuce na církevní instituci, jestliže získal požadovaný akademický titul na církevní filozofické fakultě.¹¹⁹

§ 3. V případě, že vyučující nemá ani kanonický doktorát, ani kanonický licenciát, může být přijat jako stabilní vyučující pouze pod podmínkou, že jeho filozofická formace je z hlediska obsahu a metody v souladu s takovou formací, již lze získat na církevní fakultě. Při výběru vhodných kandidátů pro výuku na církevní filozofické fakultě je třeba vzít v úvahu nezbytnou kompetenci pro daný předmět, který jim má být svěřený, náležitou otevřenost pro obecné poznatky, soulad jejich publikačních a pedagogických aktivit s vyučovanými pravdami víry i příslušně hluboké znalosti harmonického vztahu mezi vírou a rozumem.

§ 4. Vždy je třeba zajistit, aby církevní filozofická fakulta měla většinu stabilních vyučujících s církevním doktorátem z filozofie nebo s církevním licenciátem z některé posvátné vědy společně s doktorátem z filozofie získaným na některé necírkevní univerzitě.

Čl. 68.

Obecně platí, že pro přijetí do druhého cyklu filozofie je nutné, aby student nejdříve dosáhl církevního bakalaureátu z filozofie.

Pokud student absolvoval studia na necírkevní filozofické fakultě při katolické univerzitě nebo na jiném institutu vyšších studií, může být přijat do druhého cyklu pouze poté, co vhodným přezkoušením prokáže, že jeho průprava je srovnatelná s přípravou přednášenou na

118 Srov. *Nářízení*, čl. 66 odst. 1; čl. 48 § 1 písm. b).

119 Srov. *Nářízení*, čl. 19.

církevní filozofické fakultě, a po doplnění případných nedostatků týkajících se délky studia nebo studijního programu předepsaného pro první cyklus, jak je to stanoveno příslušnými předpisy. Přednášky musí být zvoleny tak, aby dohromady tvořily celkovou syntézu vyučovaných předmětů.¹²⁰ Po ukončení těchto doplňujících studií bude student přijat do druhého cyklu, aniž by obdržel církevní bakalaureát z filozofie.

Čl. 69.

§ 1. S ohledem na reformu prvního tříletého cyklu církevního studia filozofie, jenž je ukončen bakalaureátem z filozofie, musí být připojení (*afiliatio*) filozofického institutu co do délky studia a studijního programu v souladu s tím, co je stanoveno pro první cyklus.¹²¹ Alespoň pět stabilních vyučujících na připojeném filozofickém institutu musí být s požadovanou kvalifikací.¹²²

§ 2. S ohledem na reformu druhého dvouletého cyklu církevního studia filozofie, jenž je ukončen licenciátem z filozofie, musí být přidružení (*aggregatio*) filozofického institutu co do délky studia a studijního programu v souladu s tím, co je stanoveno pro první a pro druhý cyklus.¹²³ Na přidruženém filozofickém institutu musí být alespoň šest stabilních vyučujících s požadovanou kvalifikací.¹²⁴

§ 3. S ohledem na reformu výuky filozofie, která je součástí prvního cyklu filozoficko-teologických studií, jenž je ukončen bakalaureátem z teologie, musí být filozofická formace na institutu připojeném k teologii v souladu s tím, co je stanoveno v studijním programu.¹²⁵ Stabilní vyučující filozofie musí být alespoň dva.

120 Srov. *Veritatis gaudium*, čl. 82 písm. a).

121 Srov. *Narřízení*, čl. 66 odst. 1.

122 Srov. *Narřízení*, čl. 67.

123 Srov. *Veritatis gaudium*, čl. 74 písm. a) a b); *Narřízení*, čl. 66.

124 Srov. *Narřízení*, čl. 67.

125 Srov. *Narřízení*, čl. 55 odst. 1.

Stat' IV.

Ostatní fakulty

(*Apoštolská konstituce* čl. 85–87)

Čl. 70.

K dosažení cílů uvedených v čl. 85 této konstituce byly již zřízeny a jsou způsobilé udělovat akademické tituly autoritou Svatého stolce následující fakulty nebo instituty „na způsob fakulty“ (*ad instar Facultatis*):

- Arabská studia a islamologie
- Biblická studia
- Bioetika
- Církevní dějiny
- Posvátná hudba
- Křesťanská archeologie
- Křesťanská a klasická literatura
- Liturgika
- Misiologie
- Orientální studia
- Pedagogika
- Právo
- Psychologie
- Religionistika
- Sdělovací prostředky
- Spiritualita
- Společenské vědy
- Studia o starobylém Východu
- Studia o manželství a rodině

Tyto předpisy, všechny i jednotlivě, schválil, potvrdil a přikázal zveřejnit Jeho Svatost papež František, a nic at' se tomu nestaví na překážku.

Dáno v Římě v sídle Kongregace pro katolickou výchovu dne 27. prosince 2017 v den svátku sv. Jana, apoštola a evangelisty.

Kardinál Giuseppe VERSALDI

prefekt

Angelo Vincenzo ZANI

*titulární arcibiskup ve Volturnu
sekretář*

DODATEK I.

k čl. 7 Nařízení

Předpisy pro vypracování statutu univerzity nebo fakulty

S přihlédnutím k tomu, co je obsaženo v apoštolské konstituci a v přípojených nařízeních (*ordinationes*) – přičemž záležitosti zvláštní a proměnlivé povahy se budou nadále řídit vlastními vnitřními předpisy – statut univerzity nebo fakulty musí obsahovat především tyto body:

1. Název, povaha a účel univerzity nebo fakulty (s krátkou historickou poznámkou v preambuli).
2. Řízení – velký kancléř; individuální i kolektivní akademické orgány a jejich přesné úkoly; způsob ustanovení individuálních orgánů a délka jejich funkčního období; volby kolektivních orgánů, tedy členů rad a senátů, jakož i délka jejich funkčního období.
3. Vyučující – stanovení minimálního počtu na každé fakultě; způsob rozlišení stabilních a ostatních vyučujících; požadované náležitosti, jejich přijímání, jmenování, povýšení a ztráta místa s uvedením možných důvodů a postupu; jejich práva a povinnosti.
4. Studenti – požadavky k jejich přijetí; důvody a postup při pozastavení jejich studia; jejich práva a povinnosti.
5. Úředníci a pracovníci administrativy a služeb – jejich práva a povinnosti.
6. Akademické tituly – druhy akademických titulů udělovaných na každé jednotlivé fakultě a podmínky k jejich dosažení; ostatní tituly.
7. Didaktické a informační prostředky – knihovna, způsob jejího udržování a rozvoje; další didaktické pomůcky a případně vědecké laboratoře.
8. Ekonomická správa – majetek univerzity nebo fakulty a jeho spravování; normy týkající se mzdy a odměn řídicích orgánů, vyučujících i úředníků, studijních poplatků a stipendií.
9. Vztahy s jinými fakultami, instituty apod.

Studijní program

1. Způsob organizace studií pro každou fakultu.
2. Druhy a počet cyklů.
3. Vyučované předměty: charakter jejich závaznosti a účast na přednáškách.
4. Druhy seminářů a praktických cvičení.
5. Zkoušky anebo jiné rovnocenné formy přezkoušení.
6. Případná možnost dálkové formy studia.

DODATEK II.

k čl. 70 Nařízení

Obory církevních studií podle aktuálně platné organizace akademického studia v církvi (rok 2017)

SEZNAM

Poznámka: Jednotlivé studijní obory uvedené zde v abecedním pořádku jsou již aktuálně platné. V každém z nich jsou zahrnuty další specializace.

Existující specializace lze nalézt v databázi církevních institutů vyššího vzdělávání přístupné na webové adrese www.educatio.va.

Výše zmíněná databáze dále zahrnuje všechny církevní instituty vyššího vzdělávání, které byly zřízeny nebo potvrzeny Kongregací pro katolickou výchovu jako součást vzdělávacího systému Svatého stolce.

- | | |
|------------------------------------|--------------------------------|
| – Arabská studia a islamologie | – Orientální studia |
| – Biblická studia | – Pedagogika |
| – Bioetika | – Právo |
| – Církevní dějiny | – Psychologie |
| – Posvátná hudba | – Religionistika |
| – Filozofie | – Sdělovací prostředky |
| – Kanonické právo | – Spiritualita |
| – Křesťanská archeologie | – Společenské vědy |
| – Křesťanská a klasická literatura | – Studia o starobylém Východu |
| – Liturgika | – Studia o manželství a rodině |
| – Misiologie | – Teologie |